

2017

GODIŠNJE IZVJEŠĆE

Zagreb, siječanj 2018.

SADRŽAJ

1. O INSTITUTU ZA TURIZAM	3
2. ZNANSTVENI I ISTRAŽIVAČKI PROJEKTI	6
3. ZNANSTVENI RADOVI	12
4. IZDAVAČKE AKTIVNOSTI I BIBLIOTEKA	20
5. PROJEKTI ZA JAVNI SEKTOR I TURISTIČKO GOSPODARSTVO	22
6. AKTIVNOSTI POPULARIZACIJE ZNANSTVENOG RADA	30
Prilog 1	
ISTRAŽIVAČI I ADMINISTRATIVNI DJELATNICI U INSTITUTU ZA TURIZAM U 2017.	33

1 O INSTITUTU ZA TURIZAM

Povijesni razvoj Instituta

Institut za turizam osnovan je 1959. godine te predstavlja jedini javni znanstveni institut u Republici Hrvatskoj koji je specijaliziran za istraživanja različitih aspekata turizma i koji uspješno spaja znanstvenu izvrsnost s poslovnim znanjima i vještinama.

Tijekom skoro šest desetljeća svoga djelovanja, Institut se transformirao iz male savjetodavne organizacije, koja se pretežito bavila istraživanjem mikroekonomskih i makroekonomskih aspekata turističkog razvoja, u znanstveno-istraživačku organizaciju čiji multidisciplinarni istraživački tim može odgovoriti na najsloženiju znanstveno-istraživačku i stručnu problematiku povezanu s turizmom i turističkim razvojem, te instituciju koja svojim djelovanjem aktivno podupire održivi razvoj turizma u Republici Hrvatskoj.

Godine 1986. Institut ulazi u sustav znanosti i visokog obrazovanja i od tada nosi današnji naziv tj. Institut za turizam. Nakon ulaska u sustav znanosti i visokog obrazovanja, fokus interesa Instituta za turizam se premješta sa stručnih projekata s područja ekonomije, kojima se do tada Institut pretežito bavio, na znanstvene projekte i znanstveno-istraživački rad iz različitih područja znanosti koja su povezana s turizmom.

Misija Instituta

Glavne vrijednosti na kojima se temelji rad Instituta su znanstvena utemeljenost, međunarodna prepoznatljivost i relevantnost, neovisnost i stručnost mišljenja, inovativnost i kvaliteta znanstvenog i stručnog rada te poštivanje visokih etičkih načela u istraživanju.

Misija instituta za turizam je istraživanje složenog fenomena turizma u svim pojavnim oblicima, diseminacija i praktična primjena znanja u javnom sektoru i cjelokupnom gospodarstvu i popularizacija znanosti, a sve kroz znanstveno utemeljen, sustavan i multidisciplinarni istraživački pristup, s ciljem osiguranja dugoročno održivog i tržišno konkurentnog turističkog razvoja RH na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini.

Znanstveni i stručni rad

Znanstvenu djelatnost Institut za turizam obavlja najviše putem provođenja znanstvenih projekata, kojima se proučavaju istraživački problemi važni za razvoj dugoročno održivog i tržišno konkurentnog turizma. Osim toga, znanstvenu djelatnost Institut provodi i kroz objavljivanje znanstvenih radova u relevantnim domaćim i međunarodnim znanstvenim časopisima, kroz sudjelovanje djelatnika Instituta na međunarodnim znanstvenim skupovima, kroz izdavačku djelatnost i izdavanje međunarodnog znanstveno-stručnog časopisa TURIZAM/TOURISM te kroz cijeli niz drugih aktivnosti usmjerenih na diseminaciju znanja i popularizaciju znanosti.

Uzimajući u obzir kadrovsku ekipiranost djelatnika, njihove znanstvene interese i afinitete, dostupnost izvora financiranja, potrebe turističkog gospodarstva i sl., Institut za turizam se kroz svoju znanstvenu djelatnost ponajviše bavi temama s područja ekonomije i marketinga, ali se djelatnici Instituta također aktivno bave proučavanjem međudnosa turizma i drugih područja, kao što su promet, geografija, kultura, sport, urbanizam i prostorno planiranje, održivi razvoj, povijesni razvoj turizma i sl. Cjelokupna znanstvena djelatnost Instituta usklađena je s planskim dokumentima višeg reda s područja znanosti i visokog obrazovanja, te je u funkciji postizanja nacionalnih razvojnih ciljeva s područja turizma koji su definirani Strategijom razvoja turizma Republike Hrvatske do 2020. godine. Uz navedeno, Institut se bavi i izdavačkom djelatnošću i aktivno radi na razvoju baza podataka za potrebe turizma.

Suradnja s gospodarstvom

Osim znanstvene djelatnosti Institut za turizam ima tradicionalno dobru suradnju s različitim segmentima turističkog gospodarstva, a osobito s poslovnim subjektima s područja javnog sektora (Ministarstva, sustav turističkih zajednica, regionalne i lokalne razvojne agencije, tijela regionalne i lokalne uprave i samouprave i sl.).

Njegujući multidisciplinarni istraživački pristup, Institut za turizam spreman je odgovoriti na najkompleksnije potrebe i zahtjeve različitih nositelja turističke aktivnosti, kako iz javnog tako i iz privatnog sektora. Cjelokupno turističko gospodarstvo već dugo godina u Institutu ima kvalificiranog i kompetentnog sugovornika i savjetnika u traženju odgovora na pitanja koja se tiču planiranja turističkog razvoja, održivog razvoja turizma, učinkovitog i odgovornog upravljanja resursima te brojna druga pitanja koja su od značaja za hrvatski turizam. Glavna područja suradnje s gospodarstvom obuhvaćaju:

- istraživanja makroekonomskih učinaka turizma,
- tržišna istraživanja i analize – istraživanja turističkog tržišta,
- strateško planiranje u turizmu,
- razvoj novih i inovativnih turističkih proizvoda i usluga,
- prometno planiranje,
- prostorne analize i valorizacija prostora za potrebe turizma,
- mjerenje i praćenje indikatora održivog razvoja turizma i
- edukacija i cjeloživotno obrazovanje turističkih kadrova.

Ravnatelj Instituta za turizam član je Vijeća za gospodarska pitanja Predsjednice Republike Hrvatske i aktivno sudjeluje u radu tog tijela, te na taj način doprinosi povezivanju turističke znanosti i prakse.

Međunarodna suradnja

Institut za turizam aktivno surađuje i s brojnim domaćim i međunarodnim, stručnim i znanstvenim organizacijama i asocijacijama s područja turizma. Tu je potrebno istaknuti suradnju Instituta sa Svjetskom turističkom organizacijom (UNWTO - Institut je pridruženi član), sa organizacijom AIEST (Svjetska asocijacija stručnjaka u turizmu), ESOMAR (Europska organizacija za tržišna istraživanja) te ATLAS (Udruženje za istraživanje turizma i slobodnog vremena).

Institut za turizam ima i jednu od najbolje opremljenih biblioteka s područja turizma koja u svome fondusu ima preko 35 tisuća bibliografskih jedinica.

OSNOVNI PODACI O DJELOVANJU INSTITUTA ZA TURIZAM U 2017.

Glavni strateški ciljevi Instituta za turizam:

- liderstvo u primijenjenim i razvojnim istraživanjima u turizmu i srodnim područjima,
- stvaranje istraživačke jezgre međunarodne prepoznatljivosti (suradnja s UNWTO-om i uglednim međunarodnim znanstvenicima) i
- znanstveno i stručno djelovanje u funkciji razvoja turističkog sektora i hrvatskog gospodarstva (izrada i praćenje pokazatelja održivog razvoja turizma; suradnja s javnim sektorom i turističkim poduzećima).

Vizija Instituta

Institut za turizam samostalna je znanstveno-istraživačka organizacija koja predstavlja vodeću znanstvenu ustanovu specijaliziranu za istraživanje turizma u regiji te uspješno spaja znanstvenu izvrsnost i poslovna znanja i vještine. Svoj ugled i prepoznatljivost u znanstvenoj i stručnoj javnosti Institut temelji na znanstvenoj izvrsnosti, neovisnosti i stručnosti mišljenja, inovativnosti i kvaliteti znanstvenog i stručnog rada te na poštivanju najviših etičkih načela i standarda u istraživanju.

Upravljanje Institutom

Ravnateljica Instituta za turizam do 28.10.2017. bila je dr. sc. Sanda Čorak. Novi ravnatelj je dr. sc. Damir Krešić.

Znanstveno vijeće Instituta ima 15 istraživača, a predsjednik Znanstvenog vijeća je dr. sc. Goran Kos.

Upravno vijeće Instituta: predsjednica – Petra Anđelović (Ministarstvo znanosti i obrazovanja RH); članovi – Ivana Bošnjak (Ministarstvo znanosti i obrazovanja RH), Krešimir Rašan (Turistička zajednica grada Zagreba), Višnja Mezak i dr. sc. Neven Ivandić (Institut za turizam).

Sustav upravljanja kvalitetom

Norma ISO 9001:2008.

Zaposlenici

U Institutu je u 2017. bilo zaposleno 28 djelatnika; 20 istraživača te 8 djelatnika u administraciji i biblioteci. Od 20 istraživača 15 je znanstvenika, i to 9 znanstvenih suradnika, 3 viša znanstvena suradnika i 3 znanstvena savjetnika. U 2017. godini jedan je poslijedoktorand izabran u znanstvenog suradnika, čime se ispunio cilj zapošljavanja 15 znanstvenika. Zbog višegodišnjeg neodobravanja novih zapošljavanja prosječna dob prelazi 50 godina, stoga je nužno zapošljavanje novih znanstvenih asistenata i poslijedoktoranada.

Nacionalni kompetitivni znanstveni projekt

Projekt "TRANS-TURIZAM: Integrativni pristup proučavanju transformativne uloge turizma u 21. stoljeću", koji financira Hrvatska zaklada za znanost, provodi se u Institutu u razdoblju 2014. – 2018. godina. Voditeljica projekta je dr. sc. Renata Tomljenović.

Međunarodni kompetitivni znanstveni projekti

- *ERASMUS+ – Rooms to VET – Upskilling and Professionalisation of private tourism accommodation services / Podizanje kvalitete i profesionalizacija privatnih iznajmljivača u turizmu.* Trajanje projekta: 2015. – 2017.
- *ERASMUS+ Strategic partnerships - project: Work-based learning for seasonal hospitality workers / Osposobljavanje na radnom mjestu sezonski zaposlenih radnika u ugostiteljstvu (kratica: *SeasonREADY*).* Trajanje projekta: 1.9.2017. – 31.12.2019.
- *ERASMUS+ Strategic partnerships - project: Skills on board – soft skills for professional skippers in a changing tourism industry / Vještine na palubi – 'meke' vještine za profesionalne skipere u promjenljivoj turističkoj industriji (kratica: *Skills on Bord*).* Trajanje projekta: 1.11.2017. – 31.10.2019.

Interni znanstveni projekt

CROSTO - Croatian Sustainable Tourism Observatory

Institut za turizam - opservatorij za mjerenje i praćenje održivosti razvoja turizma pod okriljem Svjetske turističke organizacije (UNWTO).

Trajanje projekta: 2016. – kontinuirani projekt.

Znanstvena produktivnost – radovi

U 2017. objavljeno je ukupno 25 znanstvenih radova (16 - A1; 9 - A2).

Izdavaštvo i aktivnosti popularizacije znanosti

Institut je suizdavač časopisa TURIZAM. U 2017. godini izdan je 65. volumen s četiri izdanja na hrvatskom i četiri na engleskom jeziku. Časopis se referira u 14 međunarodnih

baza (Scopus, ESCI Thompson Reuters), a u 2017. povećan je broj objavljenih radova po svesku. Glavna urednica je dr. sc. Sanda Čorak, a izvršni urednici su dr. sc. Renata Tomljenović, dr. sc. Irena Ateljević i dr. sc. Jakša Kivela.

Institut kontinuirano popularizira rezultate svojih istraživanja putem radionica, seminara, okruglih stolova, rasprava, predavanja i nastupa u medijima. U 2017. održana je 51 popularizacijska aktivnost.

Projekti

U 2017. godini završeno je 15 projekata, ugovorenih uglavnom s tijelima državne uprave, jedinicama lokalne

uprave i samouprave te sustavom turističkih zajednica. Vlastita sredstva (3 mil. kuna) iznosila su u 2017. godini oko 32% ukupnog prihoda Instituta.

Biblioteka

Jedinstvena bibliografska baza podataka ima više od 36.000 bibliografskih jedinica, od čega više od 22.500 članaka objavljenih u časopisima. U 2017. godini fond biblioteke imao je više od 6.500 omeđenih publikacija, 12.500 periodičkih publikacija, više od 1.400 naslova studija, a primljeno je 80 jedinica omeđenih publikacija, oko 60 naslova periodike i 14 novih naslova studija IT-a.

2 ZNANSTVENI I ISTRAŽIVAČKI PROJEKTI

Tijekom 2017. godine suradnici Instituta za turizam sudjelovali su u izvođenju četiri znanstveno-istraživačka kompetitivna projekta, jednom internom znanstvenom projektu i u provođenju sedam znanstvenih projekata drugih institucija. Istraživači Instituta radili su na nacionalnom kompetitivnom znanstvenom projektu *TRANS-TOURISM An integrated approach for the study of transformative role of tourism in the 21st century* / TRANS-TURIZAM - integrativni pristup proučavanju transformativne uloge turizma u 21. stoljeću, koji je odobrila te ga financira Hrvatska zaklada za znanost (HRZZ) te na međunarodnim kompetitivnim znanstvenim projektima *ERASMUS+ Rooms to VET – Upskilling and Professionalisation of Private Tourism Accommodation Services* / Unapređenje i profesionalizacija poslovanja privatnih iznajmljivača u turizmu, *ERASMUS+ Strategic partnerships - project: Work-based learning for seasonal hospitality workers* / Osposobljavanje na radnom mjestu sezonski zaposlenih radnika u ugostiteljstvu te na projektu *ERASMUS+ Strategic partnerships - project: Skills on board - soft skills for professional skippers in a changing tourism industry* / Vještine na palubi - 'meke' vještine za profesionalne skipere u promjenljivoj turističkoj industriji.

Rezultati istraživanja provedenih za navedene znanstvene projekte bili su temelj za izradu većeg broja znanstvenih radova naših istraživača. U nastavku je opis projekata (voditelj, suradnici, ciljevi, sadržaj i rezultati) koji su završeni ili se na njima radilo tijekom 2017. godine. Tim projektima ostvaruju se misija Instituta i prvi strateški cilj - liderstvo u primijenjenim i razvojnim istraživanjima u turizmu, koje podrazumijeva kontinuirano stvaranje i održavanje izvrsnosti u svim koracima provođenja primarnih istraživanja u turizmu. U 2018. godini planira se još intenzivnija aktivnost istraživača Instituta u provođenju primarnih istraživanja.

ZNANSTVENI PROJEKTI

TRANS – TURIZAM

Integrativni pristup proučavanju transformativne uloge turizma u 21. stoljeću

www.transtourism.com

Trajanje projekta: 2014. - 2018.

Projekt financira Hrvatska zaklada za znanost (HRZZ; projekt br. 6164) u trajanju od četiri godine - do rujna 2018. Nositelj projekta je Institut za turizam, a provode ga članovi projektnog tima koji se sastoji od znanstvenika Instituta za turizam (ukupno 9). Voditeljica projekta je dr. sc. Renata Tomljenović. Ovaj projekt nastavlja i proširuje istraživanja dr. sc. Tomljenović o ulozi turizma u postizanju mira i teoretska istraživanja dr. sc. Irene Ateljević, članice tima, na temu tzv. kulturnih kreativaca i transmodernih, transformativnih turista.

Cilj i kratki sadržaj projekta:

Glavni cilj projekta je proučiti potencijalno transformativnu ulogu turizma u stvaranju odgovornijeg ekonomsko-društvenog sustava te razviti modele turističke prakse koji će potencirati takvu njegovu ulogu. Ovaj projekt počiva na osnovnoj premisi da turizam kao velika ekonomska i društvena snaga može dati značajan doprinos viziji održivog svijeta, viziji koja uključuje osobno blagostanje, društvenu pravednost i brigu o okolišu te je ugrađena u viziju Europe 2020. za stvaranje pravednijeg i inkluzivnijeg društva i bolju kvalitetu života svih građana.

Rezultati:

U trećoj godini provođenja projekta TRANS-TURIZAM nastavljena su longitudinalna, etnografska istraživanja turističkih iskustava i poduzetnika koji osmišljavaju inovativne turističke programe. Rezultati projekta dosad su objavljeni u osam znanstvenih članaka,

Voditelj projekta:

dr. sc. Renata Tomljenović

Suradnici:

dr. sc. Irena Ateljević

Zrinka Marušić, mag. math., univ. spec. oec.

mr. sc. Neda Telišman-Košuta

dr. sc. Snježana Boranić Živoder

dr. sc. Neven Ivandić

Ivan Sever, univ. spec. oec.

dr. sc. Sanda Čorak

bili su podloga za objavljivanje tri poglavlja u knjigama. Diseminacijske aktivnosti ove godine bile su usmjerene na informiranje šire javnosti nastupima u radijskim emisijama posvećenim znanosti te na znanstvenim i stručnim skupovima i okruglim stolovima. Ukupno smo sudjelovali u dvije radijske emisije, na šest konferencija, i to uglavnom kao plenarni predavači, na dva okrugla stola i na svečanom otvorenju sveučilišnog studijskog programa, što potvrđuje društvenu vrijednost i važnost ovog projekta.

ERASMUS + Rooms to VET

Podizanje kvalitete i profesionalizacija privatnih iznajmljivača u turizmu (Upskilling and Professionalisation of private tourism accommodation services)

Trajanje projekta: 2015. - 2017.

Cilj i kratki sadržaj projekta:

Cilj je ovog projekta unaprijediti poslovanje privatnih iznajmljivača u turizmu i ugostiteljstvu kako bi se uspješno prilagodili najnovijim promjenama u potražnji, a posebno kako bi kapitalizirali na rastućem segmentu kulturnih kreativaca i njihovoj potražnji za smislenim, autentičnim iskustvima tijekom putovanja koje mali, privatni iznajmljivači mogu pružiti. Privatni iznajmljivači čine značajan dio smještajne ponude u zemljama europskog Sredozemlja, no marginalizirani su u turističkim razvojnim politikama, organizacijski su fragmentirani te s poteškoćama uspostavljaju lanac distribucije. U tom kontekstu projekt će pridonijeti i povećanju konkurentnosti turističkog sektora kroz profesionalizaciju turističke usluge koju nude privatni iznajmljivači.

Rezultati:

U nastavku aktivnosti na projektu Rooms to VET tijekom 2017. održana su dva transnacionalna projektna sastanka, na Cipru (Nicosia, ožujak 2017.) i u Grčkoj (Atena, studeni 2017.). Tijekom 2017. godine dovršeni su svi intelektualni ishodi te je publicirana online edukacijska platforma namijenjena vlasnicima obiteljskog smještaja. Kako bi se podigla vidljivost projekta, sukladno planu diseminacije projektnih rezultata, tijekom 2017. projekt Rooms to VET predstavljen je na velikom broju stručnih skupova i u specijaliziranim medijima, od čega valja istaknuti predstavljanje projekta na Danima hrvatskog turizma u Malom Lošinj (listopad 2017.), 3. forumu obiteljskog smještaja u Zadru (ožujak 2017.), turističkom portalu hrturizam.hr te u specijaliziranom časopisu Apartman Plus. Konačno, krajem 2017. godine održana je završna konferencija projekta na nacionalnoj (Zadar, listopad 2017.) i međunarodnoj (Atena, studeni 2017.) razini. Projekt je završen u studenome 2017.

Voditelj projekta:

dr. sc. Renata Tomljenović

Suradnici:

dr. sc. Damir Krešić

Zrinka Marušić, mag. math., univ. spec. oec.

Lana Knapić, MBA

ERASMUS +
Osposobljavanje na radnom mjestu sezonski zaposlenih radnika u ugostiteljstvu
(kratica: SeasonREADY)

(Strategic partnerships - project: Work-based learning for seasonal hospitality workers)

Trajanje projekta: 1.9.2017. - 31.12.2019.

Voditelj projekta:

dr. sc. Renata Tomljenović

Suradnici:

dr. sc. Damir Krešić

Lana Knapić, MBA

Larisa Dukić, mag. geogr.

Cilj i kratki sadržaj projekta:

Opći cilj projekta SeasonREADY je unaprijediti konkurentnost ugostiteljskog i turističkog sektora poticanjem produktivnosti, profesionalizma i učinkovitosti sezone radne snage razvojem i implementacijom programa učenja na radnom mjestu koji bi udovoljio potrebama poslodavaca i radnika.

Očekivani učinak je unapređenje poslovne vještine sezonskih radnika, povećanje njihove zapošljivosti i omogućavanje karijere u ugostiteljstvu i ostalim vezanim uslužnim poslovima. Za ugostiteljske tvrtke projekt će omogućiti povećanu produktivnost, konkurentnost i uštedu troškova usluga, čime bi se unaprijedila općenita konkurentnost europske turističke i ugostiteljske industrije dok bi se istodobno smanjila nezaposlenost. SeasonREADY očekuje velik uspjeh u unapređenju kvalitete i održivosti kontinuiranog strukovnog obrazovanja i učenja na radnom mjestu u ugostiteljstvu, osobito na lokalnim i regionalnim razinama te za mala i srednja poduzeća.

ERASMUS +

Vještine na palubi - 'meke' vještine za profesionalne skipere u promjenjivoj turističkoj industriji
(kratica: Skills on Bord)

(Strategic partnerships - project:

Skills on board - soft skills for professional skippers in a changing tourism industry)

Trajanje projekta: 1.11.2017. - 31.10.2019.

Voditelj projekta:

Zrinka Marušić, mag. math., univ. spec. oec.

Suradnik:

dr. sc. Siniša Horak

Cilj i kratki sadržaj projekta:

Razviti i/ili unaprijediti društvene ('meke') vještine profesionalnih skipera usmjerene na ishode učenja kroz obrazovni program prilagodljiv stalnim promjenama potražnje (nautičkih) turista.

Projekt provodi konzorcij sastavljen od predstavnika znanstvenih, obrazovnih i nautičkih organizacija iz Grčke, Španjolske, Hrvatske i Bugarske.

CROSTO**Institut za turizam - Opservatorij za mjerenje i praćenje održivosti razvoja turizma**

pod okriljem Svjetske turističke organizacije (UNWTO)
(CROSTO - Croatian Sustainable Tourism Observatory)

Trajanje projekta: 2016. – kontinuirano.

Kao vodeća međunarodna organizacija s ciljem promidžbe i poticanja razvoja turizma u svijetu, Svjetska turistička organizacija (UNWTO) zalaže se za svima dostupan i nadasve održiv turizam. Stoga je prije desetak godina pokrenula razvoj tzv. INSTO mreže, tj. međunarodne mreže opservatorija za praćenje održivosti razvoja turizma.

U INSTO mrežu prve su se uključile Grčka, Kina, Meksiko i Brazil, a **Hrvatska je 2016. godine postala peta zemlja u kojoj će se na taj način pratiti razvoj turizma.** Za to je zaslužna skupina znanstvenika iz Instituta za turizam, koji su unutar Instituta pokrenuli **CROSTO – Croatian Sustainable Tourism Observatory** s ciljem praćenja razvoja turizma na području Hrvatske.

Godine 2017. provedeno je prvo službeno mjerenje održivosti razvoja turizma u sedam obalnih županija.

Voditelj projekta:

dr. sc. Ivan Kožić

Suradnici:

Zrinka Marušić, mag. math., univ. spec. oec.

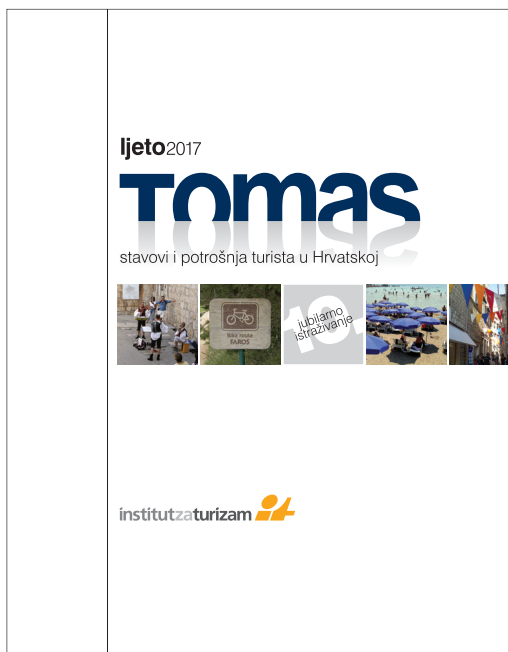
dr. sc. Izidora Marković Vukadin

mr. sc. Neda Telišman-Košuta

Valja također istaknuti da se u sklopu CROSTO opservatorija održivost turizma prati putem tzv. ETIS sustava pokazatelja za mjerenje i praćenje održivosti turizma koji je razvila Europska komisija. ETIS pokazatelji u bliskoj bi budućnosti trebali postati standard za mjerenje i praćenje održivosti turizma na području Europske unije. Takav pristup **Instituta za turizam** ima veliku podršku Svjetske turističke organizacije, koja upravo primjenu ETIS sustava pokazatelja ističe kao primjer dobre prakse mjerenja i praćenja održivosti razvoja turizma.

ISTRAŽIVAČKI PROJEKT:

TOMAS LJETO 2017. - Stavovi i potrošnja turista u Hrvatskoj

Cilj projekta:

Glavni cilj istraživanja TOMAS Ljeto 2017. jest dobivanje pouzdanih i aktualnih, osnovnih kvalitativnih i kvantitativnih informacija o turističkoj potražnji koje mogu ocrtati profil gostiju koji posjećuju Hrvatsku u ljetnim mjesecima. Informacije o turističkoj potražnji nužne su za segmentaciju tržišta, utvrđivanje glavnih prednosti i slabosti turističke ponude (kao ulazni podaci za SWOT analizu, tzv. IPA analizu, analizu konkurencije), utvrđivanje obilježja potrošnje gostiju te kontinuirano praćenje trendova domaće i međunarodne potražnje u duljem razdoblju.

Sadržaj projekta:

Primarno istraživanje TOMAS Ljeto ili punim nazivom "Stavovi i potrošnja turista u Hrvatskoj" jedino je kontinuirano istraživanje različitih aspekata putovanja i boravka turista u hrvatskim primorskim destinacijama koje je u Ljeto 2017. godine Institut za turizam proveo deseti put. Od srpnja do listopada u 67 mjesta na obali i otocima uzorkom je bilo obuhvaćeno 5.950 domaćih i inozemnih gostiju u hotelima, kampovima i privatnom smještaju. Podaci su se od ispitanika prikupljali osobnim intervjuom uz upitnik kao instrument istraživanja i uz potporu računala.

U istraživanju se koristi stratificirani slučajni uzorak, a ponderiranje rezultata prema glavnim obilježjima turističke potražnje osigurava reprezentativnost rezultata istraživanja na razini svih sedam obalnih županija te na razini vrste smještaja i glavnih zemalja porijekla.

Sadržaj istraživanja obuhvaća: osnovna obilježja putovanja, osnovna obilježja boravka u destinaciji, izdatke tijekom turističkog putovanja i boravka u destinaciji, stavove o ponudi i ocjenu elemenata ponude u odnosu na odabranu konkurentsku destinaciju na Mediteranu te sociodemografski profil gostiju.

Rezultati istraživanja objavit će se u istoimenoj knjizi u izdanju Instituta za turizam. U knjizi će, osim opisa metoda istraživanja i glavnih rezultata, u tablicama, na hrvatskom i engleskom jeziku, biti prikazani cjeloviti rezultati istraživanja. Sva obilježja potražnje obuhvaćena istraživanjem TOMAS Ljeto bit će analizirana prema županiji boravka, zemlji stalnog boravka turista, vrsti smještaja i sezoni.

Voditelj projekta:

Zrinka Marušić, mag. math., univ. spec. oec.

Suradnici:

dr. sc. Sanda Čorak
Ivan Sever, univ. spec. oec.
Zoran Petrović

LISTA ISTRAŽIVAČA INSTITUTA ZA TURIZAM I NJIHOVO SUDJELOVANJE NA ZNANSTVENIM PROJEKTIMA DRUGIH INSTITUCIJA

Istraživač i funkcija na projektu	Naziv projekta i institucije voditelja	Trajanje projekta
Zrinka Marušić, mag. math., univ. spec. oec. suradnik na projektu	<ul style="list-style-type: none"> Istraživački projekt HRZZ: STRENGTHS (br. 9402) - Statističko modeliranje odgovora na krizu i ekonomskog rasta zemalja Zapadnog Balkana; voditeljica prof. dr. sc. Ksenija Dumičić, Sveučilište u Zagrebu, Ekonomski fakultet, http://www.hrzz.hr/default.aspx?id=78&pid=9402 	1.9.2014 – 31.8.2018
dr. sc. Damir Krešić suradnik na projektu	<ul style="list-style-type: none"> Uspostavni istraživački projekt: Brendiranje turističke destinacije: Analiza uspješnosti brenda u kontekstu procesa brendiranja destinacije; voditelj projekta doc. dr. sc. Josip Mikulić, Sveučilište u Zagrebu, Ekonomski fakultet 	1.7.2015. – 30.6.2018.
dr. sc. Katarina Miličević suradnik na projektu	<ul style="list-style-type: none"> Uspostavni istraživački projekt: Brendiranje turističke destinacije: Analiza uspješnosti brenda u kontekstu procesa brendiranja destinacije; voditelj projekta doc. dr. sc. Josip Mikulić, Sveučilište u Zagrebu, Ekonomski fakultet 	1.7.2015. – 30.6.2018.
dr. sc. Jasenka Kranjčević vanjski suradnik	<ul style="list-style-type: none"> Heritage Urbanism - Urban and Spatial Planning Models for Revival and Enhancement of Cultural Heritage / Urbanizam naslijeđa – urbanistički i prostorni modeli za oživljavanje i unaprjeđenje kulturnog naslijeđa; Hrvatska zaklada za znanost s Arhitektonskim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu, http://www.arhitekt.unizg.hr/znanost/HERU/default.aspx 	2014. – 2018.
dr. sc. Hrvoje Carić suradnik na projektu	<ul style="list-style-type: none"> ACCTA – Procjena nosivog kapaciteta turista u zaštićenim područjima. Analiza pritisaka na okoliš uzrokovanih posjetiteljima. Uspostava socioekonomskih pokazatelja za NP Krka i PP Telašćica; Institut "Ruđer Bošković" u Zagrebu, www.irb.hr/Istrazivanja/Projekti/ACCTA-Assessment-of-Carrying-Capacity-for-Tourist-in-Nature-Protected-Areas 	2014. – 2017.
dr. sc. Hrvoje Carić član Upravnog odbora projekta	<ul style="list-style-type: none"> European Cooperation in Science and Technology ISCH COST Action IS1403 "Oceans Past Platform", Aktivnosti: Razvijanje pokazatelja za upravljanje morem i obalom, Trinity College Dublin, Irska, http://www.tcd.ie/history/opp/ 	2014. – 2018.
dr. sc. Izidora Marković Vukadin suradnik na projektu	<ul style="list-style-type: none"> Komparativna analiza prostornog razvoja sekundarnog stanovanja i turizma u Hrvatskoj, Projekt financira Sveučilište u Zagrebu, Voditelj dr. sc. Vuk Tvrtko Opačić (Geografski odsjek PMF-a) 	2016. – 2017.

3 ZNANSTVENI RADOVI

Objavljivanje znanstvenih radova i sudjelovanje u drugim znanstvenim aktivnostima primarna je zadaća Instituta i njome se ostvaruje jedan od strateških ciljeva, a to je stvaranje istraživačke jezgre međunarodne prepoznatljivosti. Tijekom 2017. istraživači IT-a objavili su ukupno 25 znanstvenih radova koji se svrstavaju u A1 i A2 kategorije znanstvenih radova.

U nastavku su bibliografski podaci za objavljene znanstvene i druge radove sa sažecima na jezicima na kojima su objavljeni.

ZNANSTVENI RADOVI — A1

Ateljević, I. i Tomljenović, R. The crisis world and the journey into the transformative potential of tourism: An ethnographic approach // Refugees travel on a tourist road: Balkan refugee routes / Knežević, Mladen; Brumen, Boštjan; Gorenak, Mitja (ur.). Essex: Pearson Education Limited, 2017.; str. 64-89.

Sažetak: This chapter has teased out the questions of transformative role of travel that are increasingly rising in the tourism studies literature. Through a comprehensive literature review we have juxtaposed the world in crisis and forced migrations that intriguingly seem to elicit the voluntary movements (of those who are privileged to do so) to seek transformational experiences through travel in order to reinvent themselves and the unsustainable world in which they live. We then displayed the methodological complexities of our longitudinal research project 'Trans-tourism' that aims, over the period of four years, to gain deeper insights into this phenomenon. Subsequently, we presented our ethnographic insights into one of the transformational Journey programs that are specifically designed to provide meaningful stays in nature and in doing so to facilitate process of transformation and inspire people to take courageous action for a just, peaceful and sustainable world.

Luzianeide, Menezes T., Tavares, J. M. i **Ateljević, I. Solidarity economy as a counterpoint to classical economics: Possibilities of chances in tourism and society.** // International Journal Tourismos. 11 2017; 2; str. 1-21

Sažetak: In the current context of social arrhythmia promoted by the culture of excess, consumerism and individualism the purpose of this article is to discuss the need to promote changes in tourism and society towards a more human development, based on the pillars of the solidarity economy. The article extends discussions on the solidarity economy into the context of classical economics, with new offers and demands that are focused not on capital accumulation only, but on the rights and development of human beings. To achieve this goal, we analyse four key foundations of the solidarity economy - solidarity, social equality, cooperation and sharing. The original contribution of the paper is to present cutting-edge ideas that show a counterpoint to capitalism and consumerism ; one that is excluded from global tourism's contradictory path by a form of production that values social relations, and quality of life in community experiences and community tourism.

Čorak, S.; Boranić Živoder, S. **Conceptual Framework on Women Participation in Judo** // **Applicable research in judo** / Sertić, Hrvoje; Čorak, Sanda; Segedi, Ivan (ur.). Zagreb: Faculty of Kinesiology, University of Zagreb, Croatia, (2017); str. 17-18.

Sažetak: Statistics conducted in many national sports federations, not only in Croatia but worldwide, show a significantly lower involvement of women in different sport positions, especially in terms of management positions (Skirstad, 2009; Borko, 2012; International Olympic Committee, 2017; Rendulić, Sindik i Čorak, 2014). Despite increased participation opportunities for girls and woman in sport, they are still underrepresented in leadership positions at all levels of sport (Burton, 2014). Based on such statistics, the most common conclusions are made

regarding all sports organizations with the aim of encouraging greater involvement of women. The task of this paper is to establish a conceptual model that allows analysis of women's inclusion in sports as well as analysis of factors influencing this involvement depending on positions that women in sports are engaged in. Such a very simple model with the help of statistical data on the share of women and their positions allows for more concrete conclusions about the activities that individual organizations can take to increase women's involvement and to remove barriers for attracting and retaining women in sports.

Zovak, G.; Kos, G.; Huzjan, B. **The Driver Behaviour and Impact of Speed on Road Safety on the Motorways in Croatia.** // Promet - Traffic & Transportation. 29, 2017; 2; str. 155-164.

Sažetak: The paper presents the current research related to the speed of traffic flow on the roads of high serviceability. It analyses the speed of vehicle as one of the main causes of traffic accidents. A flat four-lane motorway section, motorway section in the tunnel and a city bypass section were chosen for this research, and several speed limit scenarios for the vehicles have been applied with the aid of variable signalling. The survey results show that few vehicles respect the speed limits in traffic in the case of a straight section of motorway or city stretch of the motorway which has good geometric elements; however, speed limits are exceptionally well respected in tunnels. Although a large number of drivers do not respect the signs, a certain group of drivers can be influenced by variable signs of limitations, and thus positive changes can be achieved in traffic flow which will result in increasing the traffic safety on the motorways. Thus, increasing the degree of respect for speed limits on the motorways directly affects the increase in the level of traffic safety. It is necessary to influence the group of drivers who do not respect the speed limits with other measures, including repressive ones.

Kranjčević, J. **The relation between sport and tourism at the beginning of tourism development – the case of Croatia.** // European Journal of Tourism Research. 16 (2017); str. 19-31.

Sažetak: This paper aims at contributing to the discussion whether functional relationships existed between tourism and sport in the Croatian part of the Adriatic Sea in the late 19th and early 20th century as they do today and whether they were interconnected. After the introduction, the paper describes tourism opportunities of the time and draws conclusions based on the research on built sports architecture, sports disciplines, sports associations and sports events that were linked to tourism. In addition to contributing to the knowledge of the history of functional relationships between sport and tourism, the paper raises the question of how much the relationship between tourism and sport has changed in the last hundred years. The research contributes to a better knowledge of sport tourism history, sport tourism heritage and sport as a tourist attraction.

Dumbović Bilušić, B.; Obad Šćitaroci, M. i Kranjčević, J. **Historical character of the landscape of Veliki Brijun.** // Annales-Anali za Istrske in Mediteranske Studije-Series Historia et Sociologia. 27 (2017) , 2; str. 259-276.

Sažetak: This paper focuses on the landscape of Veliki Brijun Island, from ancient to contemporary times. By examining the organisation and land use over various historical periods we have determined the island's characteristic features. The research results indicate changes in landscape, influenced by social, economic, cultural, and political circumstances. Various types of landscape have been formed, witnessing a range of space use during particular periods, including: agrarian, residential, military/fortification, tourism, forest/natural, production, maritime, and recreational use. Aiming to preserve the identified elements of landscape identity, criteria are proposed for the conservation of value in case of future spatial interventions.

Kranjčević, J. Traditional Wine Architecture in Croatia as a Resource for the Revitalization of Wine Regions/ Tradicijska vinogradarska arhitektura Hrvatske kao resurs za revitalizaciju vinskih regija // 6th International scientific symposium Economy of Eastern Croatia - Vision and Growth / 6. međunarodni znanstveni simpozij Gospodarstvo istočne Hrvatske - vizija i razvoj / Mašek Tonković, Anka (ur.). Osijek: Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Ekonomski fakultet u Osijeku, (2017); str. 836-844.

Sažetak: Traditional wine architecture is part of agricultural architectural heritage built from wood, stone or clay (depending on the region). Man built this type of structure in unison with nature, but he built it in accordance to the general social, economic and cultural conditions. Usually such structures are located near or in the vineyard, are small in size, embedded in the landscape and represent traditional architectural heritage. A relatively large number of traditional wine architecture is still preserved in Croatia, yet only a tiny fraction of it has been protected as cultural goods. Although traditional wine architecture is an important element of regional cultural landscape, its survival is not economically profitable unless it is given a new function and purpose. Given the noticeable trend of intensive abandoning and/or devastation of traditional wine architecture in the last three decades under the pressure of globalisation, this research focuses on understanding and interpreting traditional wine architecture for the needs of sustainable development. The starting point of this paper is that traditional wine architecture as heritage can be a factor of revitalization of wine regions. The goal of the paper is, through field trips and scientific literature analysis, to determine the factors, characteristics and values of traditional wine architecture as heritage in so that it can be characterised as a resource in the preparation of wine region development plans. Since traditional wine architecture is regionally recognizable, it should be considered on the level of wine regions and its destiny should be tied to integral development plans. By understanding and recognizing the integral importance of heritage on the regional level, it can be shaped into an authentic and original tourism product and contribute to the recognisability and revitalization of wine regions.

Kranjčević, J. Čeští arhitekti a architektura zaslíbená turistice na chorvatském Jadranu. // Prostor Zlín. 24 (2017), 3; 40-43

Sažetak: Výstava "Čeští arhitekti a počátky turistiky na chorvatském Jadranu" která byla začátkem dubna 2017 zahájena v prostorach Krajské galerie výtvarného umění v Zlině, navazuje na její předchozí putování po Chorvatsku, ale hlavně na její českou premiérovou prezentaci v ostravském Domě umění a následující výstavy na statním zámku v Hradci nad Moravicí, které byly iniciovány Kabinetem architektury z.s.z Ostravy.

Kranjčević, J. Studenti arhitekture u Beču i vizije turizma na hrvatskom Jadranu. // DG Jahrbuch, Godišnjak njemačke zajednice, 2017.; 24; 87-102

Sažetak: Temeljem objavljenih studentskih arhitektonskih projekata turističke arhitekture u austrijskim arhitektonskim časopisima istražuje se odnos studenata, a time i fakulteta, prema razvoju turizma na hrvatskoj obali Jadrana na početku 20. stoljeća. Prezentirani studentski arhitektonski projekti turističke arhitekture za hrvatsku obalu Jadrana stavljaju se u društveno-ekonomski kontekst vremena te se analiziraju i valoriziraju funkcija, primjena tehnologije, oblikovanje i odnos prema lokalnom identitetu. Turistička arhitektura odnosi se na lokacije u Hvaru (1901./1902.), Brijunima (1905.), Poreču (1907.), Lokrumu kod Dubrovnika (1900. i 1913.) te na nepoznate lokacije na Jadranu. Završni radovi turističke arhitekture bečkih studenata arhitekture nisu doživjeli realizaciju, ali pokazuju visok stupanj senzibiliteta kod studenata prema sve brže razvijajućem turizmu, primjeni suvremene tehnologije te prema zatečenom naslijeđu. Iako studentski radovi nisu doživjeli realizaciju, u zaključku se potvrđuje da su studenti pokazali visok stupanj vizije prema razvoju turizma kroz projekte turističke arhitekture te su u svojim radovima primjenjivali suvremenu tehnologiju, razumjeli njenu funkciju te koristili suvremeno oblikovanje.

Mikulić, J.; Prebežac, D.; Šerić, M. i Krešić, D. **Campsite Choice and the Camping Tourism Experience: Investigating Decisive Campsite Attributes using Relevance-Determinance Analysis.** // *Tourism management*. 59, 2017.; str. 226-233.

Sažetak: Camping tourism represents a significant and growing part of the overall tourism industry. Despite this fact, this form of tourism has so far been rather neglected by tourism and hospitality research. Using a case study of a major campsite operator in the coastal part of Croatia, this study aims to contribute to the understanding of this specific tourist segment. In particular, relevance-determinance analysis is used to reveal most decisive attributes for campsite choice, on the one hand, and for the actual campsite experience, on the other hand. The results of this study provide valuable insight, especially for the purposes of campsite marketing and experience management.

Kunst, I. **Image Redesign as a Tool for Safeguarding a Destination's Market Prosperity: The Case of Dubrovnik.** // *Sociologija i prostor*. 55, 2017.; 1; str. 55-75.

Sažetak: The city of Dubrovnik, particularly its historical core protected by UNESCO and the space in its immediate vicinity, has for more than a decade been exposed to excessively growing tourist demand. This is especially true in the case of one-day transit visitors originating either from cruise ships or from organized tourist groups. As a consequence, the historic city centre has been experiencing growing tourist congestion. This has been accompanied by a constant decrease in the quality and structure of food and beverage and other tourism related services, which are adapting themselves increasingly to a less demanding transient tourism demand. The above developments not only severely undermine the local population's quality of life, but also have important implications for the long-term image of Dubrovnik on the tourism destinations market. Following a critical examination of Dubrovnik's prevailing tourism development policy and its viability, not only from its socio-economic perspective, but in the context of its long-term impact on the city's market prosperity as well, this paper, based on qualitative research insight, proposes changes in the City's unique selling proposition in order to decrease the problem of tourist congestion and sustain Dubrovnik's competitiveness on the tourism destination market in the years to come.

Marković Vukadin, I. i Kranjčević, J. **Il turismo religioso lungo la costa croata: uno sguardo al passato** // *Luoghi dell' anima, anime in cammino, Riflessioni si eredita culturale e turismo religiosi* / Baldin, Serena ; Zago, Moreno (ur.). Milano: Franco Angeli, 2017.; str. 191-198.

Sažetak: Although religion is one of the oldest travel motives and has a long tradition on the Croatian territory, this paper examines the relationship between religious tourism and modern tourism on the east Adriatic coast at the end of 19th and on the beginning 20th century. While religious tourism has strongly emphasized spiritual component, this research is based on the research of the two tangible and one intangible features of religious tourism from the "secular" literature which are related to tourism: religious buildings, sites of pilgrimage and religious processions. The intention of this chapter is to contribute to the debate on knowledge of the history of modern religious tourism on the Croatian Adriatic and to emphasize the role / significance of religious tourism in the development of modern tourism in general.

Miličević, K.; Mihalič, T.; Sever, I. **An investigation of the Relationship Between Destination Branding and Destination Competitiveness.** // *Journal of Travel & Tourism Marketing*. 34 (2017), 2; str. 209-221.

Sažetak: Empirical research focusing on the relationship between destination branding and destination competitiveness has so far been lacking. Even though destination brand is partially incorporated into the two most prominent theoretical models of destination competitiveness, there is still a need for understanding the role that destination brand-

ing plays in achieving destination competitiveness. For this reason, this study proposes a theory-based research instrument that joins the branding process implementation index and competitiveness measured by customer satisfaction. The proposed instrument is tested in the context of Croatian coastal destinations. The results confirm that a well-implemented destination branding process increases destination competitiveness.

Tokić, K. Knjižnice – neiskorišteni turistički resursi // 20. seminar Arhivi, knjižnice, muzeji: mogućnosti suradnje u okruženju globalne informacijske infrastrukture / Willer, Mirna; Osrečki Jakelić, Dubravka (ur.). Zagreb: Hrvatsko muzejsko društvo, 2017.; str. 303-317.

Sažetak: Novi turistički trendovi zasnovani na otkrivanju lokalnih tradicija i kultura mogu pomoći boljem prepoznavanju i otkrivanju knjižnica kao turističkih resursa. Istraživanje provedeno na knjižnicama u Hrvatskoj pokazalo je da knjižnice svojom informacijskom, kulturnom i obrazovnom funkcijom sudjeluju u turizmu. Nadalje, knjižnice mogu biti i turistička atrakcija. Knjižnični resursi koji, ako su pravilno marketinški prezentirani, mogu kao atrakcija biti zanimljivi turistima su zgrade knjižnica, specijalne zbirke, prezentacija povezivanja baštine lokalne destinacije i svjetske kulturne baštine, prezentacija lokalne baštine, razni kulturni događaji koji uključuju odnos književnosti ili publicistike prema drugim umjetničkim vrstama i oblicima izražavanja (koncerti, filmovi, izložbe fotografija i slika) i drugi slični promotivni događaji koji se održavaju u knjižnici ili oko nje. Za turističku industriju prednosti uključivanja knjižnica u turističku ponudu su proširenje turističke ponude u glavnoj sezoni, produljenje glavne turističke sezone, obogaćivanje turističke ponude u predsezoni ili posezoni kao i promoviranje lokalne kulturne baštine. Za knjižnice su prednosti promoviranje vlastitih resursa i aktivnosti kao višestruko korisnih za lokalnu sredinu, podizanje ugleda u društvu, izlazak iz svojevrsne "ekonomske izolacije" i otvaranje novog kanala za financiranje aktivnosti knjižnica.

Tokić, K. i Tokić, I. Cultural Heritage on Libraries as a Resource for the Development of Tourism: the Case of Eastern Croatia / Kulturna baština u knjižnicama kao resurs za razvoj turizma: primjer istočne Hrvatske // 6th International scientific symposium Economy of Eastern Croatia - Vision and Growth / 6. međunarodni znanstveni simpozij Gospodarstvo istočne Hrvatske - vizija i razvoj / Mašek Tonković, Anka (ur.). Osijek: Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Ekonomski fakultet u Osijeku, 2017., str. 123-132.

Sažetak: Libraries store works of cultural heritage that promote awareness of the cultural identity of a community. By their activity, which is manifested through their cultural, educational and information functions, libraries contribute to the economic development of society. Since eastern Croatia faces difficulties in launching diverse economic development, activation of all available resources could help the revival of the economy. This paper analyzes the possible usage of library heritage to create new cultural and tourism attractions in order to develop and enrich the tourist offer. Tourism is one of the economic industries that can contribute to the positive economic results for the local residents and community. It is especially important for eastern Croatia to use all available natural, traditional and cultural resources for tourism development, because less than 2% of the total tourist traffic in Croatia takes place in the continental part of the Croatia, 2% in Zagreb, while about 96% takes place in seven coastal counties. Concept of sustainability and selective forms of tourism such as the cultural one is recently increasingly emphasized. Researches show that tourists show an interest both for natural resources and for local cultural and traditional attractions in Croatia. The evaluated and properly presented library resources can significantly contribute to the development of tourism in eastern Croatia. Research from 2013 shows that libraries participate in tourism in several ways: as theoretical infrastructure, as a cultural center for the local community, and through their educational function. In addition, library facilities (library building, specific contents of the library, presentation of local heritage, various cultural events, concerts, films, exhibitions of photographs and pictures) could be interesting as tourist attractions in several aspects. Cultural identity with the heritage as its essential compo-

ment makes a tourist product more attractive. This paper brings concrete examples of libraries in eastern Croatia as well, with their resources that have the potential to create new tourist cultural attractions.

Tomljenović, R. i Ateljević, I. Transformative tourism, social entrepreneurs and regenerative economy // 6. Međunarodni znanstveni simpozij Gospodarstvo istočne Hrvatske - vizija i razvoj; 6th International Scientific Symposium Economy of Eastern Croatia - Vision and Growth / Mašek Tonković, Anka (ur.). Osijek: Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Ekonomski fakultet u Osijeku, 2017.; str. 569-578.

Sažetak: Some call it 'restorative economics' (Tasch, 2010), some 'regenerative economy' (Fullerton, 2015), some 'caring economy' (Reisler, 2007), or 'soil economy' (Shiva et. al., 2015). Yet they all share the same departure point – in a direction opposite to the current global economy that is speeding out of control, promoting unlimited consumption and always chasing after distant markets, with destructive consequences for local economies, communities and all living things. In the face of all-pervasive crisis at all levels, the paradigm shift for the new economy model is called upon – for economics of harmony and quality, of honesty and health, for the care of the commons, for the economics of cultural and biological diversity, carrying capacity, and the importance of the local. In this paper we focus on the phenomenon of transformative tourism and how it is increasingly claimed to be one of the catalysts in assisting this shift, as travellers are increasingly using their holidays to reflect upon their lives and reinvent the world in which they live (Ateljević, Sheldon and Tomljenovic, 2016). We specifically report on one aspect of our longitudinal research project (funded by the Croatian Science Foundation, see www.transtourism.com) through which we have been investigating a group of social entrepreneurs involved in transformative tourism practices (in the UK, Germany, Hungary and Croatia). Our research has shown that these entrepreneurs who, either out of their significant individual life change and/or the heightened awareness of planetary crisis, are prompted to change their lifestyles. They are often urban professionals who consequently set up different forms of transformative and mostly rural tourism social enterprises that resonate with the principles of regenerative/restorative economics.

ZNANSTVENI RADOVI — A2

Boranić Živoder, S.; Čorak, S. Sport and Tourism – Motives, Attitudes and Satisfaction of Tourists in Croatia // IRNIST - International Research Network in Sport Tourism Present the Third Announcement for the SPORT TOURISM CONFERENCE Red, green and blue strategies / Bučar, Kristina; Renko, Sanda (ur.). Zagreb: Ekonomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2017; str. 25-35.

Sažetak: Sport and tourism are two very important phenomena in Croatia. The image of Croatia is often related to sport as a result of Croatian athletes achieving great success in various sports competitions across the world, as well as due to the fact that sport is an important aspect of the country's culture. Tourism is one of the key economic activities, it continually grows and it is closely tied to sporting and recreational activities. The reasons for this are the natural resources the country has at its disposal, and the fact that sporting and recreational activities are becoming an increasingly important aspect on the tourist market. The goal of this work is to highlight areas which require improvement showing the survey results on sport and recreation as motives to visit Croatia, and level of satisfaction with the elements of destination supply. The data were collected as a part of a larger survey on attitudes and expenditure of tourists in Croatia (Institute for Tourism, 2015) conducted on 4, 035 respondents interviewed in 76 destinations in the seven coastal counties that account for more than 90% of total overnights realized in Croatia. Results are shown in terms of age, travel party and frequency of visiting Croatia. They illustrate that sport and recreation is among the top ten motives. According to age,

'sport and recreation' dominantly motivates the younger age group (younger than 29). The results also show that satisfaction with the diversity of sporting facilities is moderate. Generally, results indicate that further improvement of the quality of sporting and recreational facilities is necessary, as well as better promotion of sport and recreational possibilities among tourists who are already vacationing at the destination. The main recommendation point out better cooperation of sports and tourism organizations on the national as well as on the local level.

Klarić, Z. Challenges of Sustainable Tourism Development in the Mediterranean // IEMed. Mediterranean Yearbook 2017 / Florensa, Senen (ur.). Barcelona: European Institute of the Mediterranean (IEMed), 2017; str. 261-269.

Sažetak: The article discusses challenges of sustainable tourism development in the Mediterranean in the new millennium. The first part discusses key features of demographic and economic trends in the Mediterranean, the second part explains the consequences for sustainability of tourism development and the last part the challenges of future sustainable tourism development in the Mediterranean in the light of the new circumstances.

Kos, G.; Milojević, D.; Feletar, P. Valorizacija i razvitak cestovnog prometnog sustava grada Preloga. // Donjomeđimurski zbornik. II (2015), 2; str. 55-69.

Sažetak: Grad Slatina nalazi se u Virovitičko-podravskoj županiji, na sjeveru, u blizini granice s Republikom Mađarskom. Kroz grad prolazi koridor državne ceste D-2 i regionalna pruga Varaždin-Osijek. U radu je analiziran cestovni prometni sustav grada Slatine, a posebna je pažnja pridana analizi prometnih nesreća kroz georeferenciranu bazu podataka tijekom četiri godine, od 2010. do 2013. Temeljem poznatih troškova prometnih nesreća uslijed smrtno stradalih i ozlijeđenih osoba te materijalne štete napravljena je i monetizacija troškova prometnih nezgoda za grad Slatinu. Iz rezultata primijenjene metodologije vidljivi su enormni troškovi zbog posljedica prometnih nezgoda. Upravo su sanacije opasnih mjesta u gradu Slatini dobra prilika za iznimno rentabilne investicije. Nadalje, napravljena je lista prioriteta za sanaciju opasnih mjesta, a dane su i preporuke o mjerama koje se trebaju provesti u cilju podizanja razine sigurnosti u gradu. Osim toga, u radu su prikazane smjernice za daljnji razvitak cestovne infrastrukture u gradu Slatini. Feletar, P. i Kos, G. **Turistička i prometna valorizacija Đurđevačkih pijesaka // Đurđevački pijesci - geneza, stanje i perspektive. Đurđevac: HAZU, 2017; str. 21-21.**

Sažetak: U radu je raščlanjena važnost prometa i prometne infrastrukture u razvoju turizma kao jednog od, u gospodarskom smislu, najdinamičnijih sektora djelatnosti. U radu se ističe važnost prometno-geografskog položaja Đurđevačkih pijesaka kao turističke destinacije.

Kranjčević, J. Tri neizvedena arhitektonska projekta turističke arhitekture u Lovranu // Od mora do mora: Uloga mora u svakodnevnom životu Lovrana i Lovranštine nekada i danas / Eterović, Ivana (ur.). Lovran: Katedra Čakavskog sabora Lovrana, 2017; str. 17-17.

Sažetak: Iz tri primjera neizvedenih projekata turističke arhitekture u Lovranu s kraja 19. i početka 20. stoljeća razmotrit će se pristup razvoju turizma tog vremena. Različiti su razlozi zašto nije došlo do izvedbe projekata, ali se iz njih može očitati urbanističko-arhitektonski pristup tog vremena turizmu. U radu se prezentiraju projekti Eugena Fassbendera, Marcela Kammerera i Pietra Palumba za Lovran.

Kranjčević, J. i Pintar, M. Prilog poznavanju urbanističko-arhitektonskog razvoja Čakovca u prva dva desetljeća nakon Drugoga svjetskog rata // Transformacija prostora Međimurske županije kao rezultat prostornog planiranja i uređenja / Pintar, Mirjana (ur.). Čakovec: Zavod za prostorno uređenje Međimurske županije, 2017; str. 35-41.

Sažetak: Neposredno nakon Drugoga svjetskog rata pristupilo se rješavanju prostorno-planskih problema Čakovca i Međimurja. Cilj rada je ukazati na zanimljivu prostorno-

plansku povijest Čakovca i Međimurja u prva dva desetljeća nakon Drugoga svjetskog rata. Prostorno-planska i urbanistička rješenja nudili su uglavnom inženjeri zaposleni u Urbanističkom institutu Hrvatske i studio Ar 59.

Kranjčević, J. Graditeljska obnova sela Donji Kraljevec 1934. - 1938. // Transformacija prostora Međimurske županije kao rezultat prostornog planiranja i uređenja / Pintar, Mirjana (ur.). Čakovec: Zavod za prostorno uređenje Međimurske županije, 2017; str. 30-34.

Sažetak: U radu se prikazuje prostorno-planski i arhitektonski pristup obnovi sela Donji Kraljevec, nakon požara 1934. Graditeljsku obnovu Donji Kraljevec 1934.-1938. provodili su Banska uprava kao upravno tijelo i Higijenski zavod kao izvršno tijelo. Graditeljskom obnovom odnosno rekonstrukcijom poboljšane su prostorno-planske, arhitektonske (stambene i gospodarske), higijenske i zdravstvene prilike u Donjem Kraljevcu. Prikazom graditeljske obnove sela želi se ukazati na iskustvo i znanje hrvatskih stručnjaka u graditeljskim obnovama sela u Hrvatskoj i Međimurskoj županiji, ali i na stručnost Škole Narodnog zdravlja u Zagrebu.

Kranjčević, J. Modeli preobrazbe ruralnih naselja pod utjecajem modernizacijskih procesa 20. stoljeća // Modeli revitalizacije i unaprjeđenja kulturnog naslijeđa / Obad Šćitaroci, Mladen (ur.). Zagreb: Arhitektonski fakultet, Sveučilište u Zagrebu, 2017; str. 52-52.

Sažetak: U radu se polazi od činjenice da prostor Hrvatske obiluje brojnim ruralnim naseljima koja imaju svoj prostorni identitet te doprinose prostornoj prepoznatljivosti i raznolikosti. Kao i u cijelom svijetu, ruralna naselja u Hrvatskoj od sredine 20. stoljeća su pod utjecajem snažnih modernizacijskih procesa.

Kranjčević, J. Modeli unaprjeđenja povijesne turističke arhitekture na hrvatskom Jadranu // Modeli revitalizacije i unaprjeđenja kulturnog naslijeđa / Obad Šćitaroci, Mladen (ur.). Zagreb: Arhitektonski fakultet, Sveučilište u Zagrebu, 2017; str. 92-92.

Sažetak: Rezultati istraživanja pokazali su da povijesna turistička arhitektura nekog razdoblja ima specifične prostorno-arhitektonske čimbenike identiteta pa se jedino temeljem njihova prepoznavanja i razumijevanja mogu odrediti specifični modeli unaprjeđenja.

ZNANSTVENI RADOVI — OSTALI RADOVI

Kranjčević, J. i Bilić, J. Sjećanje na češke arhitekthe izaziva i suze, u: Susreti - glasilo Hrvatsko-češkog društva, 2017; Vol XXV, br. 35, str. 96-97.

Sažetak: U radu se opisuje izložba "Češki arhitekti i počeci turizma na hrvatskom Jadranu" koja je prezentirana u Kabinetu arhitekture u Ostravi u Češkoj.

Kranjčević, J. Juraj Zaninović – otac ljubljanskog zmaja i najpoznatijeg ljubljanskog mosta u: Odmevi Glasilo kulturno prosvetnega društva Slovenski dom, oktober 2017, št. 63, ISSN 1331-548X, str. 26-26.

Sažetak: Najpoznatije i najviše fotografirane skulpture Ljubljane su zmajevi koji krase najveći secesijski most iznad Ljublanice, ali malo tko zna da je autor tog simbola glavnog grada Slovenije hrvatski arhitekt Juraj Zaninović.

4 IZDAVAČKE AKTIVNOSTI I BIBLIOTEKA

IZDAVAČKE AKTIVNOSTI

Izdavačka djelatnost Instituta za turizam u 2017. godini bila je usmjerena na redovito izdavanje engleskog i domaćeg izdanja međunarodnog časopisa TURIZAM / TOURISM.

Dugogodišnja online publikacija 'Hrvatski turizam u brojkama' više ne izlazi, a u 2018. godini Institut će prezentirati svoja nova online izdanja.

Međunarodni časopis **TURIZAM/ TOURISM**, drugi najstariji znanstveno-stručni časopis na svijetu posvećen turizmu, u 2017. godini ušao je u izdavanje svog **65. volumena**. Uredništvo časopisa **TURIZAM/ TOURISM** teži daljnjem poboljšanju njegove kvalitete, što je zbog velikog broja međunarodnih časopisa u svijetu sve složeniji zadatak. Zbog sve veće prepoznatljivosti časopisa uredništvu pristiže i sve više znanstvenih radova, tako da se prihvaća oko 25% pristiglih radova. U 2017. godini časopis se referirao u **13 međunarodnih baza**, uključujući bazu Scopus i domaću bazu HRČAK, te ESCI, Thomson Reuters bazu, čime potvrđuje svoju poziciju relevantnog medija za objavljivanje radova domaćih i stranih znanstvenika na području turizma. Kao i do sada uređivačka politika ostaje u velikoj mjeri nepromijenjena, tj. međunarodno izdanje koje izlazi na engleskom jeziku objavljuje samo znanstvene radove, dok je domaće izdanje časopisa bogatije na području kraćih stručnih priloga, osvrti i novosti. Budući da je suizdavač, Hrvatska turistička zajednica, smanjio sufinanciranje časopisa, Institut je povećao svoje sufinanciranje, no i uz potporu Ministarstva znanosti i obrazovanja potrebno je naći dodatne izvore financiranja kako bi časopis mogao opstati, a zatim i nastaviti rast kvalitete.

BIBLIOTEKA INSTITUTA ZA TURIZAM

U sastavu Instituta za turizam djeluje Biblioteka Instituta za turizam (BIT) kao informacijska i teorijska podrška interdisciplinarnom pristupu istraživanja fenomena turizma. Osim bibliotečnih djelatnosti u užem smislu, BIT obavlja dokumentacijsku djelatnost (briga o evidentiranju, obradi i pohrani produkata IT-a kao što su studije i drugi radovi suradnika IT-a, podrobna sadržajna i analitička obrada dokumenata, časopisa i zbornika), informacijsko-referalnu djelatnost (aktivan rad sa suradnicima IT-a i vanjskim korisnicima, pretraživanje i pomoć u pronalaženju informacija, retrospektivna pretraživanja, selektivna diseminacija informacija) te sudjeluje u izdavačkoj djelatnosti Instituta.

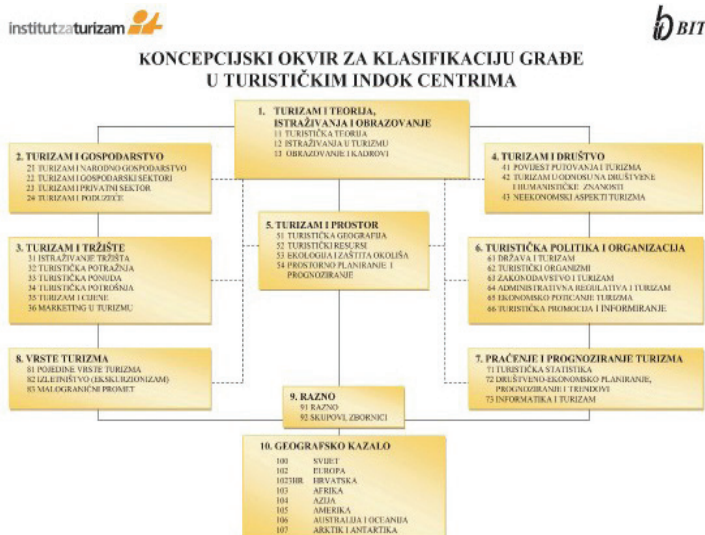
Istraživačka i znanstvena djelatnost podrazumijeva rad na dugoročnim projektima izgradnje specijaliziranog centra/portala za turizam te istraživanje uloge knjižnica u turizmu. U BIT-u se sustavno radi na izgradnji međunarodno relevantne jedinstvene bibliografske baze podataka. Pri tome se koristi specijalna klasifikacijska shema za turizam - KST koja je osmišljena u Institutu za turizam, a odražava znanstveni pristup izučavanju fenomena turizma.

Biblioteka je u 2017. godini peti put za redom organizirala Noć knjige u Institutu za turizam sa središnjom temom promocije sljedećih publikacija:

- Uredničke knjige *Evolution of destination planning and strategy: the rise of tourism in Croatia*, koju je Institut za turizam objavio u izdanju izdavačke kuće Palgrave Macmillan
- Autorske knjige *Češti arhitekti a počatky turistiky na chorvatskem Jadranu = Czech architects and the beginnings of tourism on the Croatian Adriatic coast = Češki arhitekti i počeci turizma na hrvatskom Jadranu* u izdanju Instituta za turizam i čeških institucija Kabinet architektury : Galerie vytvarnehoumeni
- Serijske publikacije Instituta za turizam *Odabrana bibliografija / Selected bibliography*.

Na kraju 2017. godine jedinstvena bibliografska baza podataka imala je više od 36.000 bibliografskih zapisa, od čega više od 22.500 članaka objavljenih u časopisima, zbornicima i drugim publikacijama, više od 6.500 omeđenih publikacija, više od 12.000 sveščića periodičkih publikacija, 1.403 naslova studija te sivu literaturu (prospekte, vodiče, cjenike itd.), audiovizualnu građu, elektroničku i sl.

Od 1. siječnja do 31. prosinca 2017. u Biblioteci Instituta za turizam zaprimljeno je 80 jedinica omeđenih publikacija, 60 naslova periodike i 14 novih naslova studija IT-a. U tom je razdoblju analitički obrađeno više od 1.000 članaka te posuđeno 550 jedinica građe iz fonda Biblioteke. Biblioteka svojim primarnim korisnicima omogućuje pristup elektroničkim časopisima i pravo na korištenje inozemnih baza podataka te održava kontinuiranu suradnju s drugim bibliotekama u vidu međubibliotečne razmjene. Zbog povećanja broja i vrste zahtjeva internih i vanjskih korisnika, rasta broja jedinica bibliotečne građe te zbog veličine Biblioteke potrebno je i planira se otvaranje još jednog radnog mjesta.

5 PROJEKTI ZA JAVNI SEKTOR I TURISTIČKO GOSPODARSTVO

Institut za turizam je u 2017. godini izradio niz projekata, uglavnom planskih i razvojnih dokumenata za javni sektor i turističko gospodarstvo važnih na međunarodnoj, nacionalnoj te regionalnoj i lokalnoj razini.

Neki od projekata koristili su metodologiju sa znatnim udjelom primarnih istraživanja pa su opisani i u 2. poglavlju ovog izvješća. Na regionalnoj i lokalnoj razini nastavljena je suradnja sa županijskim i lokalnim turističkim zajednicama u izradi planskih, strateških dokumenata razvoja turizma, uz nekoliko specifičnih projekata za razvoj određenog turističkog proizvoda. Ovim projektima Institut za turizam **ostvaruje svoj strateški cilj - znanstveno i stručno djelovanje u funkciji razvoja turističkog sektora**. Taj cilj je u 2017. godini proširen i na područje cjeloživotnog obrazovanja u turizmu za djelatnike sustava TZ-a, što je interni projekt Instituta.

LISTA PROJEKATA ZAVRŠENIH U 2017. GODINI

Voditelj / naziv projekta	O projektu
<p>Damir Krešić ANALIZA ONLINE ATRIBUTA HRVATSKE KAO TURISTIČKE DESTINACIJE NA KLJUČNIM EMITIVNIM TRŽIŠTIMA</p>	<p>Glavni je cilj pilot-istraživanja online atributa Hrvatske kao turističke destinacije na ključnim emitivnim tržištima utvrditi jesu li ti atributi u skladu sa željenim i planiranim tržišnim pozicioniranjem Hrvatske kao turističke destinacije, a sve radi definiranja mjera koje je nužno poduzeti kako bi Hrvatska postala prepoznatljiva i poželjna destinacija na ključnim emitivnim tržištima. U tu svrhu istražiti će se objave koje su vezane za hrvatski turizam na ključnim emitivnim tržištima, i to na pojedinim vrstama digitalnih promotivnih kanala (web, korisnički komentari, Facebook, Instagram, YouTube i Twitter). Analizom sadržaja ovih objava potom će se izlučiti dominantni atributi hrvatskog turizma koji su izraženi u tim objavama kako bi se utvrdio online imidž/ reputacija hrvatskog turizma na ključnim emitivnim tržištima.</p> <p>Temeljem analize online sadržaja koji su povezani s Hrvatskom i turizmom, provedene na najvažnijim turističkim emitivnim tržištima, mogu se donijeti sljedeći zaključci: 1) Postoji velik nerazmjer između broja objava na engleskom jeziku i jezicima drugih emitivnih tržišta; 2) Facebook ima sve manji značaj za promociju turističkih proizvoda i usluga, dok istovremeno raste značaj Instagrama i Twittera; 3) Mrežna mjesta (web-stranice) i dalje imaju središnje mjesto u konceptu e-promocije i e-marketinga najvećeg broja analiziranih emitivnih tržišta; 4) Iz analiziranih online objava jasno se vidi da različita emitivna tržišta imaju različita obilježja te da, osim nekih tema koje su aktualne na svim tržištima, postoje brojne teme koje su specifične samo za konkretna emitivna tržišta.</p>
<p>Ivan Kožić, Ivo Kunst PRODUŽENJE TURISTIČKE SEZONE ZA GRAD POREČ-PARENZO</p>	<p>Cilj je projekta utvrditi razmjere sezonalnosti turizma na području grada Poreča i dati preporuke za njegovo smanjenje.</p> <p>U okviru projekta provedena je analiza sezonalnosti turizma na području grada Poreča-Parenzo. Utvrđen je trenutni stupanj ukupne sezonalnosti i sezonalnosti po različitim tržišnim segmentima i različitim vrstama komercijalnih smještajnih objekata. Također je analizirana osnova za daljnji razvoj turizma, odnosno za smanjenje sezonalnosti turizma na području grada Poreča te su prikazani inozemni primjeri strateško-taktičkog djelovanja u svrhu smanjenja sezonalnosti turizma. U završnom dijelu projekta koncipiran je akcijski plan, odnosno dan je prikaz konkretnih programa čija bi provedba trebala pridonijeti smanjenju stupnja sezonalnosti turizma na području grada Poreča. Analizom je utvrđeno da stupanj sezonalnosti u Poreču značajno ne odstupa od prosjeka Istarske županije i Hrvatske te se u proteklih pet godina nije znatno mijenjao. Sve vrste smještajnih objekata u razdobljima izvan glavne sezone ostvaruju razmjerno nisku neto iskorištenost kapaciteta. Analizom je također utvrđeno da grad Poreč ima predispozicije za produženje glavne sezone i ostvarivanje većeg turističkog prometa u ostalim sezonskim razdobljima. U paleti</p>

turističkih proizvoda koje grad Poreč trenutno nudi već postoje proizvodi čijom bi se kvalitetnijom eksploatacijom moglo ciljano utjecati na sezonalnost turizma. Programi koji se predlažu u akcijskom planu za smanjenje sezonalnosti turizma usmjereni su na djelovanje kroz tri područja: (1) povećanje međunarodne konkurentnosti postojećih turističkih proizvoda i dodatno obogaćivanje integralnog destinacijskog proizvoda; (2) uspostava poticajne socijalno-poduzetničke klime usklađivanjem stavova i prioriteta svih dionika turističkog razvoja; (3) unapređenje tržišne komunikacije. Zaključeno je da uspjeh predloženih programa ponajviše ovisi o proaktivnom djelovanju svih dionika turističkog razvoja grada Poreča, a ponajviše gradske uprave, koja je i naručila projekt.

Neda Telišman-Košuta
Konzultantske usluge
za izradu
INTEGRIRANOG PLANA
REVITALIZACIJE
STAROGRADSKJE JEZGRE
GRADA BUZETA

Cilj projekta je izraditi plan revitalizacije povijesne jezgre Buzeta kako bi: (1) ona postala privlačan prostor za život, rad i posjet, (2) kako bi se usmjerilo uređenje prostora i restauracija građevinskog fonda, (3) kako bi se stvorili preduvjeti za povećanje turističkog interesa i (4) kako bi se pridonijelo ukupnoj konkurentnosti grada Buzeta.

Integrirani plan revitalizacije povijesne jezgre Buzeta analizira postojeće stanje u jezgri s obzirom na resursno-atraktivnu osnovu, infrastrukturu, promet, gospodarske i društvene aktivnosti te polazeći od postojećih strateških i planskih dokumenata grada, ali i dobre prakse u revitalizaciji gradskih povijesnih sklopova, donosi viziju i koncepciju revitalizirane jezgre te akcijski plan. Kao pilot-akcija zasebno se analizira prethodno postavljen arhitektonski projekt revitalizacije palače Verzi s aspekta poslovno-upravljačkih performansi.

Neda Telišman-Košuta
STRATEŠKI PLAN
RAZVOJA TURIZMA
GRADA PAGA
ZA RAZDOBLJE
OD 2016. DO 2020.
GODINE

Ciljevi Strateškog plana razvoja su: (1) uspostaviti jasan koncept turizma na području grada Paga u kratkom, srednjem i dugom vremenskom horizontu; (2) definirati razvojne prioritete, njihove nositelje i izvore financiranja; (3) odrediti ključne odrednice za dugoročno održivo tržišno pozicioniranje grada Paga; (4) pružiti strateški okvir za privlačenje potencijalnih investitora, prepoznati razvojne projekte/programme u domeni javnog i privatnog sektora te povećati apsorpcijske moći EU fondova.

Polazeći od analiza internog okruženja i tržišta te identifikacije snaga, slabosti, prilika i prijetnji grada Paga kao turističke destinacije postavljaju se vizija i ciljevi te koncepcija turističkog razvoja iz kojih se izvode ključni razvojni projekti opisani u Akcijskom planu. Sukladno postavljenoj viziji, grad Pag će biti '... održiva destinacija ... zdravog i dinamičnog odmora ... prilagođenog potrebama i očekivanjima suvremenih kupaca vođenih specifičnim interesima i životnim stilovima'. Ciljevi turističkog razvoja do 2020. godine uključuju povećanje noćenja za 70% utemeljeno na povećanju smještajnog kapaciteta za 20%, i to prije svega u hotelima, te povećanje iskorištenosti za 7,5% i povećanje prosječne dnevne potrošnje za 20%. Koncepcija razvoja turizma postavlja brend koncept grada Paga kao 'dinamičnog mjesta snažnih kontrasta', predviđa paletu turističkih proizvoda koji omogućuju turističku aktivnost do najmanje 7 mjeseci u godini ('odmor na suncu i moru', 'kulturni', 'nautički', 'zdravstveni' i 'poslovni' turizam te 'sport i rekreacija'), te zonira prostor u tri distinktivne doživljajne cjeline ('Povijesni Pag' - kulturno središte i mjesto susreta; 'Kameni Pag' - mjesto avanture; 'Zeleni Pag' - mjesto opuštanja). Akcijskim planom predviđeno je 30 projekata/programa.

Zrinka Marušić
TOMAS Ljeto 2017. -
Stavovi i potrošnja
turista u Hrvatskoj

Glavni cilj istraživanja TOMAS Ljeto 2017. je dobivanje pouzdanih i aktualnih, osnovnih kvalitativnih i kvantitativnih informacija o turističkoj potražnji koje mogu ocrtati profil gostiju koji posjećuju Hrvatsku u ljetnim mjesecima. Informacije o turističkoj potražnji nužne su za segmentaciju tržišta, utvrđivanje glavnih prednosti i slabosti turističke ponude, utvrđivanje obilježja potrošnje gostiju te kontinuirano praćenje trendova domaće i međunarodne potražnje u duljem razdoblju.

Primarno istraživanje TOMAS Ljeto ili pod punim nazivom "Stavovi i potrošnja turista u Hrvatskoj" jedino je kontinuirano istraživanje različitih aspekata putovanja i boravka turista u hrvatskim primorskim destinacijama koje je u ljeto 2017. godine Institut za turizam proveo deseti put. Od srpnja do listopada, u 67 mjesta na obali i na otocima, uzorkom je bilo obuhvaćeno 5.950 domaćih i inozemnih gostiju u hotelima, kampovima i privatnom smještaju. Podaci su se od ispitanika prikupljali osobnim intervjuom uz upitnik kao instrument istraživanja i uz potporu računala.

U istraživanju se koristi stratificirani slučajni uzorak, a ponderiranje rezultata prema glavnim obilježjima turističke potražnje osigurava reprezentativnost rezultata istraživanja na razini svih sedam obalnih županija te na razini vrste smještaja i glavnih zemalja porijekla.

Sadržaj istraživanja obuhvaća: osnovna obilježja putovanja, osnovna obilježja boravka u destinaciji, izdatke tijekom turističkog putovanja i boravka u destinaciji, stavove o ponudi i ocjenu elemenata ponude u odnosu na odabranu konkurentsku destinaciju na Mediteranu te sociodemografski profil gostiju.

Rezultati istraživanja objavljuju se u istoimenoj knjizi u izdanju Instituta za turizam. U knjizi se, osim opisa metoda istraživanja i glavnih rezultata, u tablicama, na hrvatskom i engleskom jeziku, prikazuju cjeloviti rezultati istraživanja. Sva obilježja potražnje obuhvaćena istraživanjem TOMAS Ljeto analiziraju se prema županiji boravka, zemlji stalnog boravka turista, vrsti smještaja i sezoni.

Zrinka Marušić

**PROCJENA UKUPNE
POTROŠNJE GENERIRANE
ADVENTOM U ZAGREBU U
2016. GODINI**

Potrošnja generirana Adventom u Zagrebu je novonastala potrošnja koja je rezultat odgovarajuće ponude na Adventu, odnosno ona potrošnja koje ne bi bilo da nema Adventa. Potrošnju generiranu Adventom čini (1) potrošnja na lokacijama Adventa za sve posjetitelje na tim lokacijama te (2) potrošnja izvan lokacija Adventa (smještaj, trgovina, restorani i barovi izvan lokacija Adventa, kultura, lokalni prijevoz i ostalo) za posjetitelje Zagreba čiji je dolazak motiviran posjetom Adventu. Za potrebe procjene ukupne potrošnje generirane Adventom provedena su dva primarna istraživanja (ankete) i korišteno je nekoliko relevantnih i pouzdanih sekundarnih izvora podataka. Ukupna potrošnja generirana Adventom u Zagrebu procijenjena je u rasponu od 390 milijuna do 438 milijuna kuna. Rezultati ukazuju na važnost Adventa za Zagreb, prije svega kroz ostvarenu potrošnju posjetitelja, ali isto tako pružaju i osnovu za precizniji izračun ukupnih učinaka Adventa na gospodarstvo grada, uključujući i posredne pozitivne učinke na imidž grada i buduće turističke nove i/ili ponovljene dolaske. Nadalje, rezultati pružaju i alat kreatorima raznovrsnih događanja tijekom Adventa za unapređenje ponude i povećanje potrošnje.

Zoran Klarić

**OPERATIVNI PLAN
RAZVOJA CIKLOTURIZMA
PODRAVINE I PRIGORJA**

Operativni plan razvoja cikloturizma Podravine i Prigorja osnovni je dokument na temelju kojeg bi se trebao razvijati cikloturizam u Koprivničko-križevačkoj županiji. Izrađen je u skladu s obaveznim elementima operativnih planova razvoja cikloturizma na području kontinentalnih županija koje je definiralo Ministarstvo turizma. Plan sadrži osvrt na Akcijski plan razvoja cikloturizma RH iz 2015. godine, analizu postojećeg stanja cikloturizma, SWOT analizu, viziju razvoja u budućnosti, standarde za razvoj cikloturističke infrastrukture te, kao najvažniji dio, opis mjera na operativnoj razini s naglaskom na trasiranju i obilježavanju prioritarnih biciklističkih ruta i plan implementacije s preciziranim rokovima provedbe.

Kao ključne biciklističke rute u županiji utvrđene su državna ruta D-1 'Drava' smjerom zapad-istok, dio međunarodne EuroVelo rute br. 13 'Željezna zavjesa', državna ruta D-7 smjerom sjever-jug i dvije rute koje povezuju Koprivnicu i Križevce. U planu se predlaže i daljnji razvoj lokalnih ruta, uređenje posebnih sadržaja za brdske bicikliste, certificiranje smještajnih i ugostiteljskih sadržaja za cikloturiste, razvoj informativnih i interpretativnih sadržaja te obrazovanje certificiranih biciklističkih vodiča.

Zoran Klarić

**OPERATIVNI PLAN
RAZVOJA CIKLOTURIZMA
KRAPINSKO-ZAGORSKE
ŽUPANIJE**

Operativni plan razvoja cikloturizma Krapinsko-zagorske županije osnovni je dokument na temelju kojeg bi se trebao razvijati cikloturizam u županiji. Izrađen je u skladu s obaveznim elementima operativnih planova razvoja cikloturizma na području kontinentalnih županija koje je definiralo Ministarstvo turizma. Plan sadrži osvrt na Akcijski plan razvoja cikloturizma RH iz 2015. godine, analizu postojećeg stanja cikloturizma, SWOT analizu, viziju razvoja u budućnosti, standarde za razvoj cikloturističke infrastrukture te, kao najvažniji dio, opis mjera na operativnoj razini s naglaskom na trasiranju i obilježavanju prioritetnih biciklističkih ruta i plan implementacije s preciziranim rokovima provedbe.

Kao ključne biciklističke rute u županiji utvrđene su državna ruta D-6 "Zagorska ruta" smjerom sjever-jug, državna vezna ruta "Toplička ruta" smjerom zapad-istok te kružna Županijska ruta. U planu se predlaže i daljnji razvoj lokalnih ruta, uređenje posebnih sadržaja za brdske bicikliste, certificiranje smještajnih i ugostiteljskih sadržaja za cikloturiste, razvoj informativnih i interpretativnih sadržaja te obrazovanje certificiranih biciklističkih vodiča.

Zoran Klarić

**OPERATIVNI PLAN
RAZVOJA CIKLOTURIZMA
POŽEŠKO-SLAVONSKE
ŽUPANIJE**

Operativni plan razvoja cikloturizma Požeško-slavonske županije osnovni je dokument na temelju kojeg bi se trebao razvijati cikloturizam u županiji. Izrađen je u skladu s obaveznim elementima operativnih planova razvoja cikloturizma na području kontinentalnih županija koje je definiralo Ministarstvo turizma. Plan sadrži osvrt na Akcijski plan razvoja cikloturizma RH iz 2015. godine, analizu postojećeg stanja cikloturizma, SWOT analizu, viziju razvoja u budućnosti, standarde za razvoj cikloturističke infrastrukture te, kao najvažniji dio, opis mjera na operativnoj razini s naglaskom na trasiranju i obilježavanju prioritetnih biciklističkih ruta i plan implementacije s preciziranim rokovima provedbe.

Kao ključne biciklističke rute u županiji utvrđene su državna ruta D-8 'Papuk' smjerom sjever-jug, državna vezna ruta 'Slavonija' smjerom zapad-istok te kružna Županijska ruta. U planu se predlaže i daljnji razvoj lokalnih ruta, uređenje posebnih sadržaja za brdske bicikliste, certificiranje smještajnih i ugostiteljskih sadržaja za cikloturiste, razvoj informativnih i interpretativnih sadržaja te obrazovanje certificiranih biciklističkih vodiča.

Zoran Klarić

**OPERATIVNI PLAN
RAZVOJA CIKLOTURIZMA
KARLOVAČKE ŽUPANIJE
SA STANDARDIMA**

Operativni plan razvoja cikloturizma Karlovačke županije sa standardima osnovni je dokument na temelju kojeg bi se trebao razvijati cikloturizam u županiji. Izrađen je u skladu s obaveznim elementima operativnih planova razvoja cikloturizma na području kontinentalnih županija koje je definiralo Ministarstvo turizma. Plan sadrži osvrt na Akcijski plan razvoja cikloturizma RH iz 2015. godine, analizu postojećeg stanja cikloturizma, SWOT analizu, viziju razvoja u budućnosti, standarde za razvoj cikloturističke infrastrukture te, kao najvažniji dio, opis mjera na operativnoj razini s naglaskom na trasiranju i obilježavanju prioritetnih biciklističkih ruta i plan implementacije s preciziranim rokovima provedbe.

Kao ključne biciklističke rute u županiji utvrđene su državna ruta D-3 'Plitvička ruta' smjerom sjever-jug, državna ruta D-6 smjerom zapad-istok 'Karolina' i kružna Županijska ruta. U planu se predlaže i daljnji razvoj lokalnih ruta, uređenje posebnih sadržaja za brdske bicikliste, certificiranje smještajnih i ugostiteljskih sadržaja za cikloturiste, razvoj informativnih i interpretativnih sadržaja te obrazovanje certificiranih biciklističkih vodiča.

Zoran Klarić

**OPERATIVNI
PLAN RAZVOJA
CIKLOTURIZMA
ZAGREBAČKE ŽUPANIJE
U SKLOPU PROJEKTA
"Cikloturistička ruta
Zagrebačke županije -
povezivanje s
Republikom Slovenijom
i susjednim županijama"**

Operativni plan razvoja cikloturizma Zagrebačke županije u sklopu projekta "Cikloturistička ruta Zagrebačke županije - povezivanje s Republikom Slovenijom i susjednim županijama" osnovni je dokument na temelju kojeg bi se trebao razvijati cikloturizam u županiji. Izrađen je u skladu s obaveznim elementima operativnih planova razvoja cikloturizma na području kontinentalnih županija koje je definiralo Ministarstvo turizma. Plan sadrži osvrt na Akcijski plan razvoja cikloturizma RH iz 2015. godine, analizu postojećeg stanja cikloturizma, SWOT analizu, viziju razvoja u budućnosti, standarde za razvoj cikloturističke infrastrukture te, kao najvažniji dio, opis mjera na operativnoj razini s naglaskom na trasiranju i obilježavanju prioritarnih biciklističkih ruta i plan implementacije s preciziranim rokovima provedbe.

Kao ključne biciklističke rute u županiji utvrđene su državna ruta D-2 'Sava' smjerom zapad-istok, dio buduće međunarodne EuroVelo Savske rute, državna ruta D-6 smjerom sjever-jug, državna ruta D-5 prema sjeveroistoku te Županijska ruta. U planu se predlaže i daljnji razvoj lokalnih ruta, uređenje posebnih sadržaja za brdske bicikliste, certificiranje smještajnih i ugostiteljskih sadržaja za cikloturiste, razvoj informativnih i interpretativnih sadržaja te obrazovanje certificiranih biciklističkih vodiča.

Damir Krešić

**STRATEŠKI
MARKETING PLAN
STONA I MALOG STONA
KAO TURISTIČKOG
ODREDIŠTA
ZA RAZDOBLJE
OD 2017. DO 2022.
GODINE**

Ciljevi projekta obuhvaćaju sljedeće aktivnosti:

- Definiranje strateških odrednica i vizije turističkog razvoja destinacije;
- Utvrđivanje temeljnih vrijednosti destinacije koje se žele prenijeti turističkom tržištu;
- Određivanje osnovnih atributa tržišnog pozicioniranja destinacije;
- Definiranje glavnih ciljnih skupina kojima će se destinacija obraćati;
- Osmišljavanje novih i inovativnih sadržaja turističke ponude koji mogu udovoljiti potrebama sve konkurentnijeg turističkog tržišta;
- Definiranje komunikacijskih aktivnosti s posebnim naglaskom na aktivnosti s područja e-marketinga;
- Definiranje smjernica za brendiranje destinacije formuliranih kroz brend koncept, provlačenje brend koncepta kroz turističke proizvode te definiranje smjernica za novi vizualni identitet destinacije;
- Izradu projektnih prijedloga i akcijskog plana njihove provedbe.

Strateški marketing plana Stona i Malog Stona dio je integriranog razvojnog projekta "Povijest na zrnu soli". Projektom se definira razvoj novih i inovativnih turističkih proizvoda, odnosno tržišno se valoriziraju novouređeni i novonastali sadržaji turističke ponude koji se temelje na bogatoj kulturno-povijesnoj baštini, čija je revitalizacija glavni cilj projekta "Povijest na zrnu soli" i koja je ujedno okosnica za razvoj osnovnog turističkog proizvoda na području Stona. Projektom se definira i razvoj dodatnog i proširenog turističkog proizvoda koji će po svojim obilježjima biti komplementaran osnovnom turističkom proizvodu te će ga nadopunjavati i sadržajno obogaćivati. Konačno, projektom se definiraju promocijske aktivnosti koje su u funkciji podizanja sveukupne razine vidljivosti, prepoznatljivosti i poželjnosti Stona kao važne turističke destinacije, prije svega kulturnog i eno-gastronomskog turizma. Dokument je usklađen s planskom dokumentacijom višeg reda, prvenstveno s Planom razvoja turizma Pelješca, u kojemu su jasno naznačene polazišne osnove za izradu Strateškog plana marketinga Stona i Malog Stona.

Snježana Boranić Živoder
BRENDIRANJE
GRADA VINKOVACA
KAO POŽELJNE
TURISTIČKE DESTINACIJE

U projektu se polazi od analize postojećih marketinških aktivnosti u destinaciji, a provedena su i dva primarna istraživanja. Istraživanje percepcija Zagrepčana o Vinkovcima kao turističkoj destinaciji (n=400) pokazalo je da se Vinkovci najviše povezuju s Vinkovačkim jesenima, Slavonijom i NK Cibalijom. Zagrepčane bi za odlazak u Vinkovce najviše motivirao gastronomski doživljaj slavonske kuhinje, tura obilaska Slavonije koja uključuje Vinkovce te kulturne i zabavne manifestacije. Zastupljenost Vinkovaca u online medijima zasad je izuzetno skromna. Radionice s dionicima u destinaciji pokazale su njihovu sklonost povijesnom naslijeđu kao glavnoj komponenti za buduće brendiranje. Brend koncept temelji se na kontinuitetu života od 8.000 godina na prostoru grada te na bogatoj kulturi života i rada. U studiji je razrađena i strategija promocije koja je obuhvatila promocijske aktivnosti prema tržištu i internoj javnosti te promocijske materijale. Na kraju studije je akcijski plan u kojem su obrađene potrebne aktivnosti za implementaciju brenda.

Ivo Kunst
KONCEPT
NAJBOLJE UPORABE
I TRŽIŠNOG
POZICIONIRANJA
“REKREACIJSKO-
TURISTIČKOG
KOMPLEKSA BARA”,
Grubišno Polje

Ciljevi projekta su: a) definirati prednosti i sagledati eventualne nedostatke razmatranog mikrolokality, b) definirati tržišno najprimjereniji razvojni koncept predmetne lokacije, uzimajući u obzir ne samo geomorfološke, pejzažne, klimatske i/ili infrastrukturne odrednice lokaliteta nego i relevantne trendove na globaliziranom turističkom tržištu, c) predložiti prikladno tržišno pozicioniranje i d) objektivno definirati strukturu, veličinu i međusobnu uvjetovanost svih sadržaja ponude.

Polazeći od analize lokacije i njenih ograničenja, detaljno je analiziran tržišni potencijal projekta s naglaskom na globalnim tržišnim trendovima i specifičnim tržištima specijalnih interesa. Osim toga, posebna je pozornost posvećena analizi nekoliko primjera dobre prakse sličnih projekata na relevantnom području kako bi se utvrdio optimalni sustav atrakcija i prikladno pozicioniranje na tržištu. Na temelju tih analiza izveden je najprikladniji sustav iskustva, prikladan tržišni miks te segmentacija potražnje. Svi ovi elementi korišteni su za predlaganje poželjne strukture sadržaja i njihovo prostorno alociranje u prostoru.

Renata Tomljenović
INTERREG -
“Studija - istraživanje turista
koji koriste sportske sadržaje,
motiviranih sportom i moti-
viranih kulturnom baštinom na
području Urbane aglomeracije
Split” u sklopu EU projekta
“Split - mjesto dodira sporta i
kulture”

Projekt je podrazumijevao istraživanje postojeće i potencijalne turističke potražnje grada Splita za proizvodima sportskog i kulturnog turizma te sportske baštine.

Istraživanje je obuhvatilo obilježja putovanja, asocijacije na spomen Splita, motivaciju, obilježja boravka, sociodemografski profil, posjećene atrakcije i interes za nove atrakcije te je provedeno u sklopu projekta “Split - mjesto dodira sporta i kulture” sufinanciranim iz Europskog fonda za regionalni razvoj. Provedeno je na uzorku od 300 ispitanika - posjetitelja kulturnih i sportskih atrakcija urbane aglomeracije Splita, u kolovozu i rujnu 2017.

Interni projekt:

Edukacija
dionika
u turizmu

Interni projekt:

Edukacija dionika u turizmu

Prema zahtjevima i potrebama dionika iz sustava turističkih zajednica koncipirano je i održano 5 specijalističkih seminara:

Kako mjeriti i pratiti održivi razvoj destinacije?

Poslovice kaže: Tko ne mjeri, ne može upravljati!

Evidentno je da će sustav turističkih zajednica morati krenuti u transformaciju upravljanja destinacijom u suglasju s konceptom održivosti. Koji su to trendovi, alati, korisni primjeri, izvori financiranja i sl. koji mogu pomoći u procesima informiranog upravljanja održivosti saznajte na ovom seminaru na kojem će se raspravljati o sljedećim temama:

- Principi održivog razvoja turizma
- Koncept zelenog razvoja turizma s primjerima
- Upravljanje turističkim resursima (materijalna i nematerijalna atrakcijska osnova)
- Procjena prihvatnog kapaciteta
- Pokazatelji održivog razvoja destinacije po metodologiji Europske komisije ETIS
- Temeljni pokazatelji za mjerenje i praćenje održivog razvoja turizma UNWTO CROSTO.

Je li moguće uspješno brendirati turističku destinaciju?

Brendiranje turističke destinacije i integrirano korištenje svih elemenata marketinškog procesa postaju ključni faktori uspjeha destinacija. Međutim, rijetke destinacije uspješno koriste sve marketinške alate, zbog čega izostaje stvaranje dodatnih vrijednosti i željena prepoznatljivost na turističkom tržištu. Što je najvažnije za uspješan destinacijski marketing, kako ispreplesti pojedine elemente marketinškog procesa i kako na najbolji mogući način stvoriti prepoznatljiv brend, pitanja su na koja će predavači dati odgovor. Na seminaru će biti prikazani teorijski koncepti te njihova uspješna primjena kroz primjere dobre prakse i raspravljat će se o sljedećim temama:

- Marketinški proces
- Postavljanje marketinških ciljeva
- Segmentacija turističkog tržišta
- Elementi marketinškog spleta bitni za pozicioniranje destinacije
- Destinacija kao brend
- Kako brendirati turističku destinaciju
- Izazovi brendiranja turističke destinacije.

E-marketing i online oglašavanje u turizmu

Informacijske i komunikacijske tehnologije (ICT) sve su važnije u suvremenom turističkom poslovanju, a njihov značaj osobito je izražen u turističkom marketingu. Razvoj ICT-a doveo je do promjene tradicionalnog marketinškog spleta te do pojave novih promotivnih i prodajnih kanala temeljenih na tehnologiji. Neke od tema koje su obuhvaćene ovim seminarom:

- Što je e-marketing i zašto je važan u turizmu?
- Promocija i prodaja na internetu (mrežna mjesta, društveni mediji, WEB 2.0, korisnički generirani sadržaji/UGC, "Sharing – P2P economy")
- Praćenje i analiza vidljivosti destinacije na mrežnim mjestima i društvenim medijima
- Novi trendovi u turističkom e-marketingu.

Razvoj biciklističkih ruta i marketing cikloturizma

Cikloturizam se ubraja u oblike turističkih aktivnosti s najvećom perspektivom, a Hrvatska ima odlične mogućnosti za njegov razvoj. Cilj ovog seminarara je pružanje ključnih znanja o planiranju biciklističkih ruta kao glavnog elementa turističke ponude cikloturizma te o osnovnim elementima marketinga cikloturizma. Na seminaru obrađene sljedeće teme:

- Osnovni pojmovi vezani uz cikloturizam i planiranje biciklističkih ruta
- Standardi kojima trebaju udovoljavati biciklističke rute
- Osnovni elementi marketinga cikloturizma, certificiranje smještaja te obrazovanje cikloturističkih vodiča
- Financiranje cikloturističkih projekata s naglaskom na sredstva iz fondova EU.

Kako biti inovativan u turizmu?

U turizmu smo svakodnevno svjesni promjena preferencija turističke potražnje. Pod utjecajem brojnih trendova turisti mijenjaju svoje interese i aktivnosti, a to uvelike određuje i njihov izbor turističke destinacije. U skladu s potrošačkim trendovima, od turističkih proizvoda/doživljaja iz godine u godinu očekuju se inovativni pomaci kako bi se održala ili poboljšala tržišna pozicija destinacije, što je zahtjevan zadatak. Stoga je zadatak seminara bio:

- ukazati na suvremene potrošačke trendove u svijetu kao izvorišta promjena u turističkoj potražnji te ukazati na promjene turističke potražnje u Hrvatskoj
- pokazati kako se navedeni trendovi mogu koristiti za inoviranje turističkih proizvoda – primjeri uspješne prakse u inozemstvu i Hrvatskoj
- ukazati na podudaranje različitih trendova s resursima u našim destinacijama i odgovoriti na pitanje kako ih bolje koristiti?

6 AKTIVNOSTI POPULARIZACIJE ZNANSTVENOG RADA

Jedan od strateških ciljeva Instituta za turizam je znanstveno i stručno djelovanje u funkciji razvoja turističkog sektora, a ostvaruje se različitim aktivnostima popularizacije znanstvenog rada.

Institut kontinuirano povećava broj aktivnosti kojima na različit način popularizira istraživački i znanstveni rad te rezultate tog rada prenosi općoj i stručnoj javnosti. U 2017. godini održano je 18 prezentacija, radionica i predavanja, a priređene su i dvije izložbe. Uz to, znanstvenici Instituta obraćali su se javnosti putem medija (10 nastupa na TV-u i u radijskim emisijama) te je u tisku objavljeno 20 članaka uz korištenje rezultata istraživačkog tima Instituta.

Znanstvenici u Institutu članovi su i brojnih stručnih povjerenstava pri Ministarstvu znanosti i obrazovanja, Ministarstvu zaštite okoliša i prirode, Ministarstvu turizma, Ministarstvu gospodarstva i različitim obrazovanim institucijama, čime je Institutu omogućeno da sudjeluje u kreiranju javnih politika u turizmu.

RADIONICE/ PREZENTACIJE/ OKRUGLI STOLOVI/ PREDAVANJA/ TRIBINE

1. **S. Čorak**, član Organizacijskog odbora konferencije INSCOSES na Ohridu, 6.-7.10.2016.
2. **K. Tokić**, radionica - DARIARH Digitalizacija kulturne baštine, 26.1.2017.
3. **N. Ivandić**, panelist na Adria forumu - Zagreb, tema: "Razvoj turističkih objekata", 8.2.2017.
4. Predavanje/prezentacija u Institutu za turizam u Zagrebu - **prof. Luiz Moutinho**, profesor biomarketinga i futuristike, DCU Business School, Dublin City University, Irska, o temi: **Marketinške inovacije i budućnost turizma**, 28.2.2017.
5. "Noć knjige 2017.:", promocija publikacija: **Evolution of destination planning and strategy: the rise of tourism in Croatia** / editors Renata Tomljenović, Sanda Čorak, Larry Dwyer: Palgrave Macmillan, 2017.; **Češti arhitekti a počatky turistiky na chorvatskem Jadranu = Czech architects and the beginnings of tourism on the Croatian Adriatic coast** = Češki arhitekti i počeci turizma na hrvatskom Jadranu / Jasenka Kranjčević, Mirjana Kos. Ostrava; Zagreb: Kabinet architektury : Galerie vytvarneho umeni v Ostrave : Institute for Tourism, 2016; **Odabrana bibliografija / Selected bibliography**. Zagreb: Institut za turizam, 2016., 21. travnja 2017.
6. **I. Kožić**, voditelj CROSTO opservatorija održivog razvoja turizma, sudjelovao je na poziv Svjetske turističke organizacije (UNWTO) na panelu konferencije "Smart Tourism Destinations' contributions for the Planet and its People", 31. 3.2017. u Seville, Španjolska.
7. **K. Miličević**: "Hrvatskoj trebaju veća kvaliteta i više cijene – tako će povećati prihode i riješiti se imidža jeftine destinacije", izlaganje na konferenciji "Hrvatska kakvu trebamo", ožujak 2017.
8. **S. Horak i Z. Marušić**, sudjelovanje na okruglom stolu na temu "Split – homeport za kruzere", u organizaciji ŽK Split, 24.4.2017., Split.
9. **I. Kožić**, uvodno izlaganje na konferenciji "Sadašnjost i budućnost održivog i odgovornog turizma" u organizaciji Ministarstva turizma RH, 24.-25.4.2017., Zagreb.
10. **Z. Klarić**, izvjestitelj na konferenciji "Sadašnjost i budućnost održivog i odgovornog turizma" u organizaciji Ministarstva turizma RH, 24.-25.4.2017., Zagreb.
11. **Prof. Vidar Hallstrom**, sociolog s University of Island, održao je prezentaciju o uspjehu malih nacija u sportu i organizaciji sporta na Islandu, 4.10.2017. u Institutu za turizam.
12. **D. Krešić**, sudionik Prve stručne konferencije "Digitalne tehnologije i turizam" s prezentacijom o temi: "Trendovi u primjeni tehnologije u turističkom poslovanju", 19.-21.10.2017., Sarajevo, BiH.
13. **D. Krešić**, prezentacija s temom: "Primjena ICT-a u destinacijskom marketingu" na Požeškom gospodarskom forumu "Požega 2025. – koraci prema promjeni", 3.11.2017., Zagreb.
14. **Dr. sc. Snježana Boranić Živoder**, kolegij "Turistička politika i razvoj", Ekonomski fakultet, Zagreb, 7.3.2017.

15. **Dr. sc. Jasenka Kranjčević** održala je predavanje "Studenti arhitekture u Beču i turizam na hrvatskom Jadranu" u Austrijskom kulturnom forumu, Zagreb, 5.4.2017.
16. **Dr. sc. Damir Krešić**, pozvano predavanje o temi "E-marketing u turizmu" na Ekonomskom fakultetu, Zagreb, 19.4.2017.
17. **Dr. sc. Sanda Čorak**, pozvano predavanje na 4th European science of Judo Research Symposiumu i 3rd Scientific and Professional Conference on judo: "Applicable research in Judo", 12.-13.6.2017., Poreč.
18. **Dr. sc. Renata Tomljenović**, Konferencija ISELJENIČKI TURIZAM – GLOBALNA I NACIONALNA PERSPEKTIVA o temi *Diaspora tourism – perspectives*, pozvano plenarno predavanje, 29.6.-2.7.2017., Zadar.

ODRŽANE IZLOŽBE

1. **Institut za turizam**: izložba "Vjerski turizam", autora dr. sc. Eduarda Kušena, vanjskog suradnika, otvorena od 1.1. do 28.2.2017.
2. **Institut za turizam**: izložba "Matineja Noći knjige", otvorena od 24.4. do 24.6.2017.

TV I RADIO EMISIJE

1. "Povijest turističke izgradnje", emisija Znanstveni koncentrat, Hrvatski radio, III. program, Kranjčević, J., 11.1.2017.
2. "Obnova sela Hrvatske", emisija Znanstveni koncentrat, Hrvatski radio, III. program, Kranjčević, J., 16.1.2017.
3. "Kongresni turizam", emisija Dobro jutro, Hrvatska, HRT1, Telišman-Košuta, N., 18.1.2017.
4. Prilog o Adventu, HRT4 Zagrebačka panorama, Marušić, Z., 31.3.2017.
5. "Studenti arhitekture u Beču i vizije turizma na hrvatskom Jadranu" Hrvatski radio – Radio Dubrovnik, emisija Plavi razgovori – Kranjčević, J., 1.6.2017.
6. "Češki arhitekti i počeci turizma na hrvatskom Jadranu", Hrvatski radio – Prvi program – emisija Multikultura, Kranjčević, J., 24.6.2017.
7. Intervju – Kunst, I., RTL Danas, 10.7.2017.
8. Obrazovanje u turizmu i promocija projekta Rooms to Vet, Hrvatski radio 1 - Ljeto na Prvom, Tomljenović, R., 13.7.2017.
9. Iznimno povećanje turističkog prometa na obali, HRT1 - Tema dana, Čorak, S. i Marušić, Z. 19.8.2017.
10. Intervju - Ivandić, N., HRT1 - Hrvatska danas, 6.9.2017.

Članci u dnevnim glasilima u kojima se koriste rezultati istraživanja Instituta za turizam

1. "Strani gosti do rujna potrošili 7,9 milijardi eura", Glas Istre, Ivandić, N., 5.1.2017.
2. "Ne mjerimo se s Pragom, pobijedimo Bratislavu", Jutarnji list, Čorak, S. i Marušić, Z., 28.1.2017.
3. "Prije investiranja u kongresne centre, destinacije trebaju evaluirati vlastiti tržišni potencijal", poslovniturizam.com, Telišman-Košuta, N., 31.1.2017.
4. "Arboretum Opeka bit će turistički adut kontinentalne Hrvatske", Poslovni dnevnik, 16.3.2017.
5. "U poljoprivredu smo utukli 36 milijardi kuna, a proizvodnja je pala 27 posto", www.vecernji.hr, Miličević, K., 21.3.2017.

6. "Sportom se odgaja cijela nacija jer je sport način života", Novi list, Čorak, S., 23.3.2017.
7. "Rezultati velikog istraživanja: Advent u Zagrebu donio potrošnju od oko 400 milijuna kuna", jutarnji.hr/vijesti, Marušić, Z., 29.3.2017.
8. "Stigli podaci o potrošnji na Adventu u Zagrebu - Turisti su u hrvatskoj metropoli iskeširali oko 400 milijuna kuna", vijesti.rtl.hr, Marušić, Z., 29.3.2017.
9. "Objavljena procjena: Advent u Zagrebu potaknuo potrošnju od oko 400 milijuna kuna", Lider/Hina, Marušić, Z., 29.3.2017.
10. "Saznajte koliko je Advent u Zagrebu generirao turističke potrošnje", hrturizam.hr, Marušić, Z., 30.3.2017.
11. "Događanje koje prodaje destinaciju - Potrošnja tijekom Adventa u Zagrebu 2016", časopis Ugostiteljstvo i turizam (UiT), stručna revija za turizam, Marušić, Z., Horak, S. i Sever, I., 16.6.2017.
12. Istraživanje o stavovima i potrošnji turista u Hrvatskoj, Glas Istre, Marušić, Z., 17.7.2017.
13. Ministarstvo turizma, HTZ i Hrvatski institut za turizam provode istraživanje "Stavovi i potrošnja turista u Hrvatskoj - TOMAS Ljeto", Večernji list, Čorak, S. 14.7.2017.
14. "Rekordna socijalistička '86. o ovim je turističkim brojkama mogla samo sanjati", Večernji list, Ivandić, N., 24.8.2017.
15. "Hrvatski zimmer frei raj - Na svakog stanovnika šest turističkih ležajeva", Jutarnji list, Klarić, Z., 26.8.2017.
16. "Ocjena turističke sezone 2017. i problematika turističkog razvoja, Glas Istre, Kunst, I., 26.9.2017.
17. "Većina je u krizi odustala od kongresa, a hrabri su više putovali da bi našli poslove", Jutarnji list, Čorak, S., 27.9.2017.
18. "Brendiranje destinacije", Plava Laguna, Miličević, K., 1.10.2017.
19. "Juraj Zaninović - otac ljubljanskog zmaja i najpoznatijeg ljubljanskog mosta", časopis ODMEV, Ljubljana, Kranjčević, J. 15.10.2017.
20. "Klonovi napadaju: Zašto u zemlji imamo 18 hotela s imenom Park i čak 23 koji su nazvani po Jadranskom moru", Jutarnji list, Kranjčević, J. i Miličević, K., 1.12.2017.
21. "Dalmatinski inženjeri i arhitekti u Ljubljani", glasilo Odmev, br. 64, Kranjčević, J., 12.2017.

Ulazna / izlazna mobilnost

1. Dr. sc. Marko Koščak, University of Maribor, Staff mobility for training between programme countries (KA103) – 2016/2017 ERASMUS+, u Institutu za turizam 9.6. – 8.7.2017. u svrhu promocije Univerziteta u Mariboru i Fakulteta za turizam i proširenja znanstvene suradnje Instituta za turizam i Univerziteta u Mariboru.

Prilog

1

ISTRAŽIVAČI I ADMINISTRATIVNI DJELATNICI
U INSTITUTU ZA TURIZAM U 2017.

Istraživači / radna mjesta	Područja istraživačkog interesa
Dr. sc. Irena Ateljević viši znanstveni suradnik	<ul style="list-style-type: none"> Metodologija kvalitativnih istraživanja; istraživanje socioekonomske i prostorne problematike razvoja turizma; postmodernizam; obrazovanje u turizmu
Dr. sc. Snježana Boranić Živoder znanstveni suradnik	<ul style="list-style-type: none"> Destinacijski marketing i menadžment; promocija u turizmu; planiranje razvoja turizma; e-marketing; turizam i sport; brendiranje turističke destinacije
Dr. sc. Hrvoje Carić znanstveni suradnik	<ul style="list-style-type: none"> Zaštita okoliša i prirode; održivi razvoj turizma; zeleni turizam; nosivi kapacitet; analiza rizika
Dr. sc. Sanda Čorak ravnateljica do 27.10.2017. znanstveni savjetnik u trajnom zvanju	<ul style="list-style-type: none"> Destinacijski marketing i menadžment; istraživanje i praćenje trendova turističke potražnje u Hrvatskoj i u svijetu; obrazovanje u turizmu; brendiranje turističkih destinacija; sportski menadžment
Dr. sc. Siniša Horak znanstveni savjetnik u trajnom zvanju	<ul style="list-style-type: none"> Povezanost turizma i prometa; planiranje turizma; tranzitni i nautički turizam; vrednovanje javnoga dobra u turizmu
Dr. sc. Neven Ivandić znanstveni suradnik	<ul style="list-style-type: none"> Ekonomika turizma; strateško upravljanje u turizmu; razvoj metodologija za procjenu ekonomskih učinaka turizma na hrvatsko gospodarstvo; praćenje konkurentnosti hrvatskog turizma
Dr. sc. Zoran Klarić znanstveni savjetnik	<ul style="list-style-type: none"> Međuodnos turizma i prostora; prihvatni kapacitet u turizmu; obilježavanje turističkih atrakcija; interpretacija okoliša; posebne vrste turizma (cikloturizam); obrazovanje u turizmu
Dr. sc. Goran Kos znanstveni suradnik	<ul style="list-style-type: none"> Prometni tokovi i promet; prometno i prostorno planiranje; promet u gradovima; turizam i promet; sigurnost u prometu
Dr. sc. Ivan Kožić znanstveni suradnik	<ul style="list-style-type: none"> Ekonomika turizma; makroekonomski aspekti turizma; prognoziranje turističke potražnje; održivi razvoj turizma
Dr. sc. Jasenska Kranjčević viši znanstveni suradnik	<ul style="list-style-type: none"> Prostorno planiranje turizma; međuodnos prostora i turizma; regionalni razvoj; ruralni razvoj; graditeljsko naslijeđe turizma; povijest arhitekture u turizmu; turizam i sport
Dr. sc. Davor Kراسić viši znanstveni suradnik	<ul style="list-style-type: none"> Promet i turizam; prometno planiranje; promet u gradovima; promet u turističkim destinacijama
Dr. sc. Damir Krešić znanstveni suradnik ravnatelj od 28.10.2017.	<ul style="list-style-type: none"> Faktori atraktivnosti turističke destinacije; destinacijski marketing i menadžment; informacijski sustavi u turizmu; primjena BI (Business Intelligence); E-marketing
Dr. sc. Ivo Kunst znanstveni suradnik	<ul style="list-style-type: none"> Istraživanje i analiza turističke potražnje; destinacijski marketing i menadžment; strateško planiranje za potrebe poduzeća; studije ekonomske isplativosti
Dr. sc. Izidora Marković Vukadin znanstveni suradnik	<ul style="list-style-type: none"> Prostorno planiranje u turizmu; održivi razvoj turizma; geoturizam; resursna osnova; zaštićena prirodna područja

Zrinka Marušić , dipl. ing. mat., univ. spec. oec. stručni savjetnik u sustavu znanosti i visokom obrazovanju	<ul style="list-style-type: none"> • Metodologija istraživanja u turizmu (dizajn i alokacija uzorka, metode statističke analize); metodologija vrednovanja javnog dobra; mjerenje turističke potrošnje; baze podataka turističkog prometa
Dr. sc. Katarina Miličević stručni suradnik u sustavu znanosti i visokom obrazovanju	<ul style="list-style-type: none"> • Destinacijski marketing i menadžment; brendiranje turističke destinacije; istraživanja imidža destinacije; trendovi u turizmu
Mr. sc. Dubravko Milojević stručni savjetnik u sustavu znanosti i visokom obrazovanju	<ul style="list-style-type: none"> • Promet i turizam; promet u gradovima i turističkim destinacijama
Ivan Sever , univ. spec. oec. stručni suradnik u sustavu znanosti i visokom obrazovanju	<ul style="list-style-type: none"> • Kvantitativne metode istraživanja u turizmu; statistička analiza i prognoziranje; informacijski sustavi u turizmu; primjena teorije igara na ekonomskim modelima
Mr. sc. Neda Telišman-Košuta stručni savjetnik u sustavu znanosti i visokom obrazovanju	<ul style="list-style-type: none"> • Tržišna istraživanja i trendovi; praćenje konkurentnosti turističkih destinacija i turističkih proizvoda; strateško planiranje razvoja turističkih destinacija; strateško marketinško planiranje; brendiranje turističkih destinacija
Dr. sc. Renata Tomljenović znanstveni savjetnik	<ul style="list-style-type: none"> • Destinacijski marketing i menadžment; planiranje razvoja i strategija kulturnog turizma; istraživanja različitih oblika turizma; transturizam; obrazovanje u turizmu
Biblioteka	Područje rada i istraživačkog interesa
Dr. sc. Ksenija Tokić	<ul style="list-style-type: none"> • Voditeljica biblioteke - uloga knjižnica u turizmu; uloga kulturne baštine u turizmu; informacijska pismenost u odnosu na informacijsku nepismenost; znanstveno komuniciranje u digitalnom okruženju; bibliometrija
Administrativni djelatnici	Područje rada
Zoran Petrović	<ul style="list-style-type: none"> • Informatički tehničar - slaganje i dizajn
Mislav Mikec , prof.	<ul style="list-style-type: none"> • Stručni suradnik - pomoćni istraživački poslovi; službenik za informiranje
Višnja Mezak , struč. spec. oec.	<ul style="list-style-type: none"> • Tajnik Instituta - tajnički i kadrovski poslovi, pomoćni istraživački poslovi, prijevodi - njemački jezik; predstavnik Uprave za kvalitetu; certifikat u području javne nabave
Branka Božić , oec.	<ul style="list-style-type: none"> • Voditelj računovodstva – analize poslovanja, bilance, završni izvještaji; ovlaštene računovođa; certifikat za proračunsko računovodstvo
Dragica Vlašić	<ul style="list-style-type: none"> • Računovodstveni referent - financijski knjigovođa – likvidatura, obračun plaća, URE, IRE, baza podataka pretplatnika časopisa Turizam
Božica Tošić	<ul style="list-style-type: none"> • Tajnica - ažuriranje i pomoćni tajnički poslovi; djelatnik u pismohrani (obrada arhivskog i registraturnog gradiva Instituta za turizam)
Mara Stanić	<ul style="list-style-type: none"> • Spremačica